॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೋ

ನವಕನಿಪಾತಪಾಳಿ

೧. ಪಠಮಪಣ್ಣಾಸಕಂ

೧. ಸಮ್ಬೋಧಿವಗ್ಗೋ

೧. ಸಮ್ಬೋಧಿಸುತ್ತಂ

೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ -

"ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ - 'ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಕಾನಂ [ಸಮ್ಬೋಧಪಕ್ಖಿಕಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಕಾ ಉಪನಿಸಾ ಭಾವನಾಯಾ'ತಿ, ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಕಿನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ? "ಭಗವಂಮೂಲಕಾ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಭಗವತೋ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ।

"ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಸಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ - 'ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಕಾನಂ, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಕಾ ಉಪನಿಸಾ ಭಾವನಾಯಾ'ತಿ, ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಥ -

"ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ । ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಕಾನಂ, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಯಂ ಪಠಮಾ ಉಪನಿಸಾ ಭಾವನಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಕಾನಂ, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಯಂ ದುತಿಯಾ ಉಪನಿಸಾ ಭಾವನಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾಯಂ ಕಥಾ ಅಭಿಸಲ್ಲೇಖಿಕಾ ಚೇತೋವಿವರಣಸಪ್ಪಾಯಾ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾ ಪವಿವೇಕಕಥಾ ಅಸಂಸಗ್ಗಕಥಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ ಸೀಲಕಥಾ ಸಮಾಧಿಕಥಾ ಪಞ್ಞಾಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ

ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾ, ಏವರೂಪಿಯಾ ಕಥಾಯ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಕಾನಂ, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಯಂ ತತಿಯಾ ಉಪನಿಸಾ ಭಾವನಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಕಾನಂ, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಯಂ ಚತುತ್ಥೀ ಉಪನಿಸಾ ಭಾವನಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಕಾನಂ, ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೀ ಉಪನಿಸಾ ಭಾವನಾಯ"।

"ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ - ಸೀಲವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು।

"ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ - ಯಾಯಂ ಕಥಾ ಅಭಿಸಲ್ಲೇಖಿಕಾ ಚೇತೋವಿವರಣಸಪ್ಪಾಯಾ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾ ಪವಿವೇಕಕಥಾ ಅಸಂಸಗ್ಗಕಥಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ ಸೀಲಕಥಾ ಸಮಾಧಿಕಥಾ ಪಞ್ಞಾಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾ, ಏವರೂಪಿಯಾ ಕಥಾಯ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ।

"ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ - ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು।

"ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ - ಪಞ್ಞವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ।

"ತೇನ ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಉತ್ತರಿ [ಉತ್ತರಿಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಅಸುಭಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ರಾಗಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ, ಮೇತ್ತಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ [ಆನಾಪಾನಸತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ವಿತಕ್ಕುಪಚ್ಛೇದಾಯ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ಅಸ್ಮಿಮಾನಸಮುಗ್ಘಾತಾಯ। ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಿನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ ಸಣ್ಠಾತಿ। ಅನತ್ತಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಮಿಮಾನಸಮುಗ್ಘಾತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ನಿಬ್ಬಾನ"ನ್ತಿ । ಪಠಮಂ।

೨. ನಿಸ್ಸಯಸುತ್ತಂ

೨. ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ...ಪೇ॰... ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "'ನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ'ತಿ, ಭನ್ತೇ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತೀ"ತಿ? "ಸದ್ಧಂ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಕುಸಲಂ ಪಜಹತಿ ಕುಸಲಂ ಭಾವೇತಿ, ಪಹೀನಮೇವಸ್ಸ ತಂ ಅಕುಸಲಂ ಹೋತಿ। ಹಿರಿಂ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಾಯ...ಪೇ॰... ಓತ್ತಪ್ಪಂ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು

ನಿಸ್ಸಾಯ…ಪೇ॰… ವೀರಿಯಂ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಾಯ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಞಂ ಚೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಕುಸಲಂ ಪಜಹತಿ ಕುಸಲಂ ಭಾವೇತಿ, ಪಹೀನಮೇವಸ್ಸ ತಂ ಅಕುಸಲಂ ಹೋತಿ । ತಂ ಹಿಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಕುಸಲಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಹೀನಂ, ಯಂಸ ಅರಿಯಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ದಿಸ್ವಾ ಪಹೀನಂ''।

''ತೇನ ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹಾತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಖಾಯೇಕಂ ಪಟಿಸೇವತಿ, ಸಙ್ಖಾಯೇಕಂ ಅಧಿವಾಸೇತಿ, ಸಙ್ಖಾಯೇಕಂ ಪರಿವಜ್ಜೇತಿ, ಸಙ್ಖಾಯೇಕಂ ವಿನೋದೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತೀ''ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಮೇಘಿಯಸುತ್ತಂ

೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಚಾಲಿಕಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಚಾಲಿಕಾಪಬ್ಬತೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಜನ್ತುಗಾಮಂ [ಜತುಗಾಮಂ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰, ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰), ಜತ್ತುಗಾಮಂ (ಕ॰ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಮ್ಪಿ ಪಾಠನ್ತರಂ)] ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತು''ನ್ತಿ। ''ಯಸ್ಸ ದಾನಿ ತ್ವಂ, ಮೇಘಿಯ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಜನ್ತುಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಜನ್ತುಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಕಿಮಿಕಾಳಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಕಿಮಿಕಾಳಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಜಙ್ಘಾವಿಹಾರಂ [ಜಙ್ಘವಿಹಾರಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಅನುಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ಅನುವಿಚರಮಾನೋ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ರಮಣೀಯಂ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – ''ಪಾಸಾದಿಕಂ ವತಿದಂ ಅಮ್ಬವನಂ ರಮಣೀಯಂ, ಅಲಂ ವತಿದಂ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಧಾನತ್ಥಿಕಸ್ಸ ಪಧಾನಾಯ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ಇಮಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಜನ್ತುಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂ। ಜನ್ತುಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಕಿಮಿಕಾಳಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ। ಅದ್ದಸಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮಿಕಾಳಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಜಙ್ಘಾವಿಹಾರಂ ಅನುಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ಅನುವಿಚರಮಾನೋ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ರಮಣೀಯಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಮೇ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಪಾಸಾದಿಕಂ ವತಿದಂ ಅಮ್ಬವನಂ ರಮಣೀಯಂ। ಅಲಂ ವತಿದಂ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಧಾನತ್ಥಿಕಸ್ಸ ಪಧಾನಾಯ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ಇಮಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ'ತಿ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ''ತಿ। ''ಆಗಮೇಹಿ ತಾವ, ಮೇಘಿಯ ! ಏಕಕಮ್ಹಿ [ಏಕಕಮ್ಹಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ತಾವ [ವತ (ಕ॰)] ಯಾವ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛತೀ''ತಿ [ದಿಸ್ಸತೂತಿ (ಸಬ್ಬತ್ಥ, ಟೀಕಾಯಮ್ಪಿ ಪಾಠನ್ತರಂ), ಆಗಚ್ಛತೂತಿ, ದಿಸ್ಸತೀತಿ (ಟೀಕಾಯಂ ಪಾಠನ್ತರಾನಿ)]।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಭಗವತೋ, ಭನ್ತೇ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯಂ, ನತ್ಥಿ ಕತಸ್ಸ ಪಟಿಚಯೋ। ಮಯ್ಹಂ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥಿ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯಂ, ಅತ್ಥಿ ಕತಸ್ಸ ಪಟಿಚಯೋ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ''ತಿ। ''ಆಗಮೇಹಿ ತಾವ, ಮೇಘಿಯ, ಏಕಕಮ್ಹಿ ತಾವ ಯಾವ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛತೀ''ತಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಭಗವತೋ, ಭನ್ತೇ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯಂ, ನತ್ಥಿ ಕತಸ್ಸ ಪಟಿಚಯೋ। ಮಯ್ಹಂ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥಿ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯಂ, ಅತ್ಥಿ ಕತಸ್ಸ ಪಟಿಚಯೋ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ"ತಿ। "ಪಧಾನನ್ತಿ ಖೋ, ಮೇಘಿಯ, ವದಮಾನಂ ಕಿನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಮ! ಯಸ್ಸ ದಾನಿ ತ್ವಂ, ಮೇಘಿಯ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮೇಘಿಯಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ತಯೋ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕೋ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕೋ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕೋ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮೇಘಿಯಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ ಭೋ! ಸದ್ಧಾಯ ಚ ವತಮ್ಹಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ; ಅಥ ಚ ಪನಿಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅನ್ವಾಸತ್ತಾ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕೇನ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕೇನ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕೇನಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ತಯೋ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕೋ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕೋ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ ಭೋ! ಸದ್ಧಾಯ ಚ ವತಮ್ಹಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ; ಅಥ ಚ ಪನಿಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅನ್ವಾಸತ್ತಾ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕೇನ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕೇನ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕೇನಾತಿ'"।

"ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಪಕ್ಕಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಇಧ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಕ್ಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ದುತಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಕ್ಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಮೇಘಿಯ, ಯಾಯಂ ಕಥಾ ಅಭಿಸಲ್ಲೇಖಿಕಾ ಚೇತೋವಿವರಣಸಪ್ಪಾಯಾ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾ ಪವಿವೇಕಕಥಾ ಅಸಂಸಗ್ಗಕಥಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ ಸೀಲಕಥಾ ಸಮಾಧಿಕಥಾ ಪಞ್ಞಾಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾ, ಏವರೂಪಿಯಾ ಕಥಾಯ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ತತಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಕ್ಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ಚತುತ್ಥೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಕ್ಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಕ್ಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ , ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ - ‘ಸೀಲವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰ ... ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು’”।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ - ‘ಯಾಯಂ ಕಥಾ ಅಭಿಸಲ್ಲೇಖಿಕಾ ಚೇತೋವಿವರಣಸಪ್ಪಾಯಾ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾ, ಏವರೂಪಿಯಾ ಕಥಾಯ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ’”।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ - ‘ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು’”।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ , ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ - ‘ಪಞ್ಞವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ... ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ’”।

“ತೇನ ಚ ಪನ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಉತ್ತರಿ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಅಸುಭಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ರಾಗಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ, ಮೇತ್ತಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ವಿತಕ್ಕುಪಚ್ಛೇದಾಯ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ಅಸ್ಮಿಮಾನಸಮುಗ್ಘಾತಾಯ। ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಿನೋ, ಮೇಘಿಯ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ ಸಣ್ಠಾತಿ। ಅನತ್ತಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಮಿಮಾನಸಮುಗ್ಘಾತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ನಿಬ್ಬಾನ”ನ್ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ನನ್ದಕಸುತ್ತಂ

೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದಕೋ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನುಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಕಥಾಪರಿಯೋಸಾನಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಕಥಾಪರಿಯೋಸಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಳಂ ಆಕೋಟೇಸಿ। ವಿವರಿಂಸು ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ದ್ವಾರಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಕಂ ಏತದವೋಚ - “ದೀಘೋ ಖೋ ತ್ಯಾಯಂ, ನನ್ದಕ, ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಭಾಸಿ। ಅಪಿ ಮೇ ಪಿಟ್ಠಿ ಆಗಿಲಾಯತಿ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತಸ್ಸ ಕಥಾಪರಿಯೋಸಾನಂ ಆಗಮಯಮಾನಸ್ಸಾ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದಕೋ ಸಾರಜ್ಜಮಾನರೂಪೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ನ ಖೋ ಪನ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಜಾನಾಮ ‘ಭಗವಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತೋ’ತಿ। ಸಚೇ ಹಿ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಜಾನೇಯ್ಯಾಮ ‘ಭಗವಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠಿತೋ’ತಿ, ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ( ) [(ಧಮ್ಮಂ) ಕತ್ಥಚಿ] ನೋ ನಪ್ಪಟಿಭಾಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಕಂ ಸಾರಜ್ಜಮಾನರೂಪಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಕಂ ಏತದವೋಚ - "ಸಾಧು, ಸಾಧು, ನನ್ದಕ! ಏತಂ ಖೋ, ನನ್ದಕ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸದ್ಧಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸೀದೇಯ್ಯಾಥ। ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ವೋ, ನನ್ದಕ, ದ್ವಯಂ ಕರಣೀಯಂ - ಧಮ್ಮೀ ವಾ ಕಥಾ ಅರಿಯೋ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ। [ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೭೧; ೯.೧] ಸದ್ಧೋ ಚ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚ ಸೀಲವಾ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ ಸೀಲವಾ ಚಾ'ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ।

"ಸದ್ಧೋ ಚ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ನೋ ಚ ಲಾಭೀ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ ಸೀಲವಾ ಚ ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸಾ'ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ।

"ಸದ್ಧೋ ಚ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ನ ಲಾಭೀ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ನನ್ದಕ, ಪಾಣಕೋ ಚತುಪ್ಪಾದಕೋ ಅಸ್ಸ। ತಸ್ಸ ಏಕೋ ಪಾದೋ ಓಮಕೋ ಲಾಮಕೋ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಅಸ್ಸ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ನ ಲಾಭೀ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ ಸೀಲವಾ ಚ ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಲಾಭೀ ಚ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯಾ'"ತಿ।

"ಯತೋ ಚ ಖೋ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಲಾಭೀ ಚ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಸುಗತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದಕೋ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಇದಾನಿ, ಆವುಸೋ, ಭಗವಾ ಚತೂಹಿ ಪದೇಹಿ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ - 'ಸದ್ಧೋ ಚ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ, ನೋ ಚ ಸೀಲವಾ। ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ - ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ ಸೀಲವಾ ಚಾ'ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ ನನ್ದಕ ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧೋ ಚ ನನ್ದಕ ಭಿಕ್ಖು ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ನೋ ಚ ಲಾಭೀ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ... ಪೇ॰... ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ನ ಲಾಭೀ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನನ್ದಕ ಪಾಣಕೋ ಚತುಪ್ಪಾದಕೋ ಅಸ್ಸ, ತಸ್ಸ ಏಕೋ ಪಾದೋ ಓಮಕೋ ಲಾಮಕೋ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಅಸ್ಸ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ, ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ನ ಲಾಭೀ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಅಪರಿಪೂರೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ತಂ ಅಙ್ಗಂ ಪರಿಪೂರೇತಬ್ಬಂ 'ಕಿನ್ತಾಹಂ ಸದ್ಧೋ ಚ ಅಸ್ಸಂ ಸೀಲವಾ ಚ, ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ, ಲಾಭೀ ಚ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯಾ'ತಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ನನ್ದಕ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೀಲವಾ ಚ ಲಾಭೀ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಲಾಭೀ ಚ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ, ಏವಂ ಸೋ ತೇನಙ್ಗೇನ ಪರಿಪೂರೋ ಹೋತೀ"ತಿ।

“ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಆವುಸೋ, ಆನಿಸಂಸಾ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾಯ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ , ತಥಾ ತಥಾ ಸೋ ಸತ್ಥು ಪಿಯೋ ಚ ಹೋತಿ ಮನಾಪೋ ಚ ಗರು ಚ ಭಾವನೀಯೋ ಚ। ಅಯಂ, ಆವುಸೋ, ಪಠಮೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ…ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ, ತಥಾ ತಥಾ ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮೇ ಅತ್ಥಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಚ ಹೋತಿ ಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಚ। ಅಯಂ, ಆವುಸೋ, ದುತಿಯೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ…ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ, ತಥಾ ತಥಾ ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮೇ ಗಮ್ಭೀರಂ ಅತ್ಥಪದಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಅತಿವಿಜ್ಝ ಪಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ, ಆವುಸೋ, ತತಿಯೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ…ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ…ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ, ತಥಾ ತಥಾ ನಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಉತ್ತರಿ ಸಮ್ಭಾವೇನ್ತಿ – ‘ಅದ್ಧಾ ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪತ್ತೋ ವಾ ಪಜ್ಜತಿ ವಾ’। ಅಯಂ, ಆವುಸೋ, ಚತುತ್ಥೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾಯ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ , ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ, ತತ್ಥ ಯೇ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೇಖಾ ಅಪ್ಪತ್ತಮಾನಸಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಪತ್ಥಯಮಾನಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ತೇ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ಆರಭನ್ತಿ ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನಧಿಗತಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ಅಸಚ್ಛಿಕತಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ಯೇ ಪನ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹನ್ತೋ ಖೀಣಾಸವಾ ವುಸಿತವನ್ತೋ ಕತಕರಣೀಯಾ ಓಹಿತಭಾರಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಸಂಯೋಜನಾ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಾ, ತೇ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಂಯೇವ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಅಯಂ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಚಮೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾಯ। ಇಮೇ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಚ ಆನಿಸಂಸಾ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಕಾಲೇನ ಧಮ್ಮಸಾಕಚ್ಛಾಯಾ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಬಲಸುತ್ತಂ

೫. “ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಲಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ? ಪಞ್ಞಾಬಲಂ, ವೀರಿಯಬಲಂ, ಅನವಜ್ಜಬಲಂ, ಸಙ್ಗಾಹಬಲಂ। ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಞಾಬಲಂ? ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಕುಸಲಾ ಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಕುಸಲಾ ಅಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಾವಜ್ಜಾ ಸಾವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನವಜ್ಜಾ ಅನವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಕಣ್ಹಾ ಕಣ್ಹಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ

ಸುಕ್ಕಾ ಸುಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾಲಮರಿಯಾ ನಾಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಲಮರಿಯಾ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ತ್ಯಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಞಾಯ ವೋದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ ವೋಚರಿತಾ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಞಾಬಲಂ।

"ಕತಮಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೀರಿಯಬಲಂ? ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಕುಸಲಾ ಅಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಾವಜ್ಜಾ ಸಾವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಕಣ್ಹಾ ಕಣ್ಹಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾಲಮರಿಯಾ ನಾಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ। ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಕುಸಲಾ ಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನವಜ್ಜಾ ಅನವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸುಕ್ಕಾ ಸುಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಲಮರಿಯಾ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೀರಿಯಬಲಂ।

"ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಜ್ಜಬಲಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅನವಜ್ಜೇನ ಕಾಯಕಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅನವಜ್ಜೇನ ವಚೀಕಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಅನವಜ್ಜೇನ ಮನೋಕಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಜ್ಜಬಲಂ।

"ಕತಮಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಗಾಹಬಲಂ? ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂನಿ - ದಾನಂ, ಪೇಯ್ಯವಜ್ಜಂ, ಅತ್ಥಚರಿಯಾ, ಸಮಾನತ್ತತಾ। ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಾನಾನಂ ಯದಿದಂ ಧಮ್ಮದಾನಂ। ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪೇಯ್ಯವಜ್ಜಾನಂ ಯದಿದಂ ಅತ್ಥಿಕಸ್ಸ ಓಹಿತಸೋತಸ್ಸ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ಥಚರಿಯಾನಂ ಯದಿದಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ ನಿವೇಸೇತಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ದುಸ್ಸೀಲಂ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ... ಪೇ॰... ಮಚ್ಛರಿಂ ಚಾಗಸಮ್ಪದಾಯ...ಪೇ॰... ದುಪ್ಪಞ್ಞಂ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಾದಪೇತಿ ನಿವೇಸೇತಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಏತದಗ್ಗಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಾನತ್ತತಾನಂ ಯದಿದಂ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸ ಸಮಾನತ್ತೋ, ಸಕದಾಗಾಮೀ ಸಕದಾಗಾಮಿಸ್ಸ ಸಮಾನತ್ತೋ, ಅನಾಗಾಮೀ ಅನಾಗಾಮಿಸ್ಸ ಸಮಾನತ್ತೋ, ಅರಹಾ ಅರಹತೋ ಸಮಾನತ್ತೋ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಗಾಹಬಲಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರಿ ಬಲಾನಿ।

"ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಹೋತಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಆಜೀವಿಕಭಯಂ, ಅಸಿಲೋಕಭಯಂ, ಪರಿಸಸಾರಜ್ಜಭಯಂ, ಮರಣಭಯಂ , ದುಗ್ಗತಿಭಯಂ। ಸ ಖೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ನಾಹಂ ಆಜೀವಿಕಭಯಸ್ಸ ಭಾಯಾಮಿ। ಕಿಸ್ಸಾಹಂ ಆಜೀವಿಕಭಯಸ್ಸ ಭಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ? ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಚತ್ತಾರಿ ಬಲಾನಿ - ಪಞ್ಞಾಬಲಂ, ವೀರಿಯಬಲಂ, ಅನವಜ್ಜಬಲಂ, ಸಙ್ಗಾಹಬಲಂ। ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಖೋ ಆಜೀವಿಕಭಯಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ಕುಸೀತೋ ಆಜೀವಿಕಭಯಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ಸಾವಜ್ಜಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಮನೋಕಮ್ಮನ್ತೋ ಆಜೀವಿಕಭಯಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ಅಸಙ್ಗಾಹಕೋ ಆಜೀವಿಕಭಯಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ನಾಹಂ ಅಸಿಲೋಕಭಯಸ್ಸ ಭಾಯಾಮಿ...ಪೇ॰... ನಾಹಂ ಪರಿಸಸಾರಜ್ಜಭಯಸ್ಸ ಭಾಯಾಮಿ...ಪೇ॰... ನಾಹಂ ಮರಣಭಯಸ್ಸ ಭಾಯಾಮಿ...ಪೇ॰... ನಾಹಂ ದುಗ್ಗತಿಭಯಸ್ಸ ಭಾಯಾಮಿ। ಕಿಸ್ಸಾಹಂ ದುಗ್ಗತಿಭಯಸ್ಸ ಭಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ? ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಚತ್ತಾರಿ ಬಲಾನಿ - ಪಞ್ಞಾಬಲಂ, ವೀರಿಯಬಲಂ, ಅನವಜ್ಜಬಲಂ, ಸಙ್ಗಾಹಬಲಂ। ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಖೋ ದುಗ್ಗತಿಭಯಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ಕುಸೀತೋ ದುಗ್ಗತಿಭಯಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ಸಾವಜ್ಜಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಮನೋಕಮ್ಮನ್ತೋ ದುಗ್ಗತಿಭಯಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ಅಸಙ್ಗಾಹಕೋ ದುಗ್ಗತಿಭಯಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತೂಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸೇವನಾಸುತ್ತಂ

೬. ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ…ಪೇ॰… ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ -

‘‘ಪುಗ್ಗಲೋಪಿ , ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ। ಚೀವರಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ। ಪಿಣ್ಡಪಾತೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ। ಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ। ಗಾಮನಿಗಮೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ। ಜನಪದಪದೇಸೋಪಿ ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ।

‘‘‘ಪುಗ್ಗಲೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪುಗ್ಗಲಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ; ಯೇ ಚ ಖೋ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಜೀವಿತಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಸಮುದಾನೇತಬ್ಬಾ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ ತೇ ಚ ಕಸಿರೇನ ಸಮುದಾಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಯಸ್ಸ ಚಮ್ಹಿ ಅತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸೋ ಚ ಮೇ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ನ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತೀ’ತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ರತ್ತಿಭಾಗಂ ವಾ ದಿವಸಭಾಗಂ ವಾ ಸಙ್ಖಾಪಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ ನಾನುಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ।

‘‘ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪುಗ್ಗಲಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ; ಯೇ ಚ ಖೋ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಜೀವಿತಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಸಮುದಾನೇತಬ್ಬಾ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ ತೇ ಚ ಅಪ್ಪಕಸಿರೇನ ಸಮುದಾಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಯಸ್ಸ ಚಮ್ಹಿ ಅತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸೋ ಚ ಮೇ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ನ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತೀ’ತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಙ್ಖಾಪಿ ಅನಾಪುಚ್ಛಾ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ ನಾನುಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ।

‘‘ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪುಗ್ಗಲಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ; ಯೇ ಚ ಖೋ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಜೀವಿತಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಸಮುದಾನೇತಬ್ಬಾ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ ತೇ ಚ ಕಸಿರೇನ ಸಮುದಾಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಯಸ್ಸ ಚಮ್ಹಿ ಅತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸೋ ಚ ಮೇ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತೀ’ತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಙ್ಖಾಪಿ ಅನುಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ ನ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ।

‘‘ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪುಗ್ಗಲಂ - ‘ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ; ಯೇ ಚ ಖೋ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ಜೀವಿತಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಸಮುದಾನೇತಬ್ಬಾ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾ ತೇ ಚ ಅಪ್ಪಕಸಿರೇನ ಸಮುದಾಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಯಸ್ಸ ಚಮ್ಹಿ ಅತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸೋ ಚ ಮೇ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತೀ’ತಿ, ತೇನಾವುಸೋ, ಪುಗ್ಗಲೇನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಯಾವಜೀವಂ ಅನುಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ ನ ಪಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ ಅಪಿ ಪನುಜ್ಜಮಾನೇನ [ಪಣುಜ್ಜಮಾನೇನ (?)]। ‘ಪುಗ್ಗಲೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

‘‘‘ಚೀವರಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಚೀವರಂ - ‘ಇದಂ ಖೋ ಮೇ ಚೀವರಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ,

ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಚೀವರಂ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ । ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಚೀವರಂ - 'ಇದಂ ಖೋ ಮೇ ಚೀವರಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಚೀವರಂ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ। 'ಚೀವರಮ್ಪಿ , ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ಪಿಣ್ಡಪಾತೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ - 'ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ - 'ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। 'ಪಿಣ್ಡಪಾತೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಸೇನಾಸನಂ - "ಇದಂ ಖೋ ಮೇ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಸೇನಾಸನಂ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಸೇನಾಸನಂ - 'ಇದಂ ಖೋ ಮೇ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ , ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸೇವಿತಬ್ಬಂ। 'ಸೇನಾಸನಮ್ಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಮ್ಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ಗಾಮನಿಗಮೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಗಾಮನಿಗಮಂ - 'ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಗಾಮನಿಗಮಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಗಾಮನಿಗಮೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಗಾಮನಿಗಮಂ - 'ಇಮಂ ಖೋ, ಮೇ ಗಾಮನಿಗಮಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಗಾಮನಿಗಮೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। 'ಗಾಮನಿಗಮೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"'ಜನಪದಪದೇಸೋಪಿ , ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಜನಪದಪದೇಸಂ - 'ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಜನಪದಪದೇಸಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಜನಪದಪದೇಸೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। ತತ್ಥ ಯಂ ಜಞ್ಞಾ ಜನಪದಪದೇಸಂ - 'ಇಮಂ ಖೋ ಮೇ ಜನಪದಪದೇಸಂ ಸೇವತೋ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢನ್ತೀ'ತಿ, ಏವರೂಪೋ ಜನಪದಪದೇಸೋ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ। 'ಜನಪದಪದೇಸೋಪಿ, ಆವುಸೋ, ದುವಿಧೇನ ವೇದಿತಬ್ಬೋ - ಸೇವಿತಬ್ಬೋಪಿ ಅಸೇವಿತಬ್ಬೋಪೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತ''ನ್ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸುತವಾಸುತ್ತಂ

೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ। ಅಥ ಖೋ ಸುತವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸುತವಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಇಧೇವ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರಾಮಿ ಗಿರಿಬ್ಬಜೇ। ತತ್ರ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸುತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ – ‘ಯೋ ಸೋ, ಸುತವಾ [ಸುತವ (ಸ್ಯಾ॰)], ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಖೀಣಾಸವೋ ವುಸಿತವಾ ಕತಕರಣೀಯೋ ಓಹಿತಭಾರೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥೋ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಸಂಯೋಜನೋ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ಸೋ ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನಿ ಅಜ್ಝಾಚರಿತುಂ – ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪಾಣಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವಿತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ [ಸಮ್ಪಜಾನಂ ಮುಸಾ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಭಾಸಿತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಯಭೂತೋ’ತಿ। ಕಚ್ಚಿ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸುಸ್ಸುತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಸುಮನಸಿಕತಂ ಸೂಪಧಾರಿತ”ನ್ತಿ?

“ತಗ್ಘ ತೇ ಏತಂ, ಸುತವಾ, ಸುಸ್ಸುತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಸುಮನಸಿಕತಂ ಸೂಪಧಾರಿತಂ। ಪುಬ್ಬೇ ಚಾಹಂ, ಸುತವಾ, ಏತರಹಿ ಚ ಏವಂ ವದಾಮಿ – ‘ಯೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಖೀಣಾಸವೋ ವುಸಿತವಾ ಕತಕರಣೀಯೋ ಓಹಿತಭಾರೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥೋ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಸಂಯೋಜನೋ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ಸೋ ನವ ಠಾನಾನಿ ಅಜ್ಝಾಚರಿತುಂ – ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪಾಣಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವಿತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸಿತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಯಭೂತೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಾಗತಿಂ ಗನ್ತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ದೋಸಾಗತಿಂ ಗನ್ತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಮೋಹಾಗತಿಂ ಗನ್ತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಯಾಗತಿಂ ಗನ್ತುಂ’। ಪುಬ್ಬೇ ಚಾಹಂ, ಸುತವಾ, ಏತರಹಿ ಚ ಏವಂ ವದಾಮಿ – ‘ಯೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಖೀಣಾಸವೋ ವುಸಿತವಾ ಕತಕರಣೀಯೋ ಓಹಿತಭಾರೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥೋ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಸಂಯೋಜನೋ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ಸೋ ಇಮಾನಿ ನವ ಠಾನಾನಿ ಅಜ್ಝಾಚರಿತು’”ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಜ್ಝಸುತ್ತಂ

೮. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ। ಅಥ ಖೋ ಸಜ್ಝೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸಜ್ಝೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

“ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಇಧೇವ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರಾಮಿ ಗಿರಿಬ್ಬಜೇ। ತತ್ರ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸುತಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ – ‘ಯೋ ಸೋ, ಸಜ್ಝ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಖೀಣಾಸವೋ ವುಸಿತವಾ ಕತಕರಣೀಯೋ ಓಹಿತಭಾರೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥೋ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಸಂಯೋಜನೋ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ಸೋ ಪಞ್ಚ ಠಾನಾನಿ ಅಜ್ಝಾಚರಿತುಂ – ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪಾಣಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಅದಿನ್ನಂ ಥೇಯ್ಯಸಙ್ಖಾತಂ ಆದಾತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಮೇಥುನಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಸೇವಿತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ಭಾಸಿತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಯಭೂತೋ’ತಿ। ಕಚ್ಚಿ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸುಸ್ಸುತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಸುಮನಸಿಕತಂ ಸೂಪಧಾರಿತ”ನ್ತಿ?

“ತಗ್ಘ ತೇ ಏತಂ, ಸಜ್ಝ, ಸುಸ್ಸುತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಸುಮನಸಿಕತಂ ಸೂಪಧಾರಿತಂ। ಪುಬ್ಬೇ ಚಾಹಂ, ಸಜ್ಝ , ಏತರಹಿ ಚ ಏವಂ ವದಾಮಿ – ‘ಯೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಖೀಣಾಸವೋ ವುಸಿತವಾ ಕತಕರಣೀಯೋ ಓಹಿತಭಾರೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥೋ

ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಸಂಯೋಜನೋ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ಸೋ ನವ ಠಾನಾನಿ ಅಜ್ಝಾಚರಿತುಂ - ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಞ್ಚಿಚ್ಚ ಪಾಣಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತುಂ...ಪೇ॰... ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಕಂ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಯಭೂತೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಬುದ್ಧಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಙ್ಘಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತುಂ, ಅಭಬ್ಬೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾತುಂ'। ಪುಬ್ಬೇ ಚಾಹಂ, ಸಜ್ಝ, ಏತರಹಿ ಚ ಏವಂ ವದಾಮಿ - 'ಯೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹಂ ಖೀಣಾಸವೋ ವುಸಿತವಾ ಕತಕರಣೀಯೋ ಓಹಿತಭಾರೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತಸದತ್ಥೋ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭವಸಂಯೋಜನೋ ಸಮ್ಮದಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಭಬ್ಬೋ ಸೋ ಇಮಾನಿ ನವ ಠಾನಾನಿ ಅಜ್ಝಾಚರಿತು'"ನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪುಗ್ಗಲಸುತ್ತಂ

೯. "ನವಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ। ಕತಮೇ ನವ? ಅರಹಾ, ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅನಾಗಾಮೀ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಕದಾಗಾಮೀ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ , ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸನ್ತೋ ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನಾ ಲೋಕಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಆಹುನೇಯ್ಯಸುತ್ತಂ

೧೦. "ನವಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ ಪಾಹುನೇಯ್ಯಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯಾ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ। ಕತಮೇ ನವ? ಅರಹಾ, ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅನಾಗಾಮೀ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಕದಾಗಾಮೀ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಗೋತ್ರಭೂ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಪುಗ್ಗಲಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಸಮ್ಬೋಧಿವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಮ್ಬೋಧಿ ನಿಸ್ಸಯೋ ಚೇವ, ಮೇಘಿಯ ನನ್ದಕಂ ಬಲಂ।
ಸೇವನಾ ಸುತವಾ ಸಜ್ಝೋ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಆಹುನೇಯ್ಯೇನ ಚಾತಿ॥

೨. ಸೀಹನಾದವಗ್ಗೋ

೧. ಸೀಹನಾದಸುತ್ತಂ

೧೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ವುತ್ಥೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಾವಾಸೋ। ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿತು"ನ್ತಿ। "ಯಸ್ಸದಾನಿ ತ್ವಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಸಾರಿಪುತ್ತೇ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಆಯಸ್ಮಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕನ್ತೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಮಮ ವಚನೇನ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಹಿ - 'ಸತ್ಥಾ ತಂ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಆಮನ್ತೇತೀ'"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಸತ್ಥಾ ತಂ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಆಮನ್ತೇತೀ"ತಿ। "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ [ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲಾನೋ (ಕ॰)] ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಆನನ್ದೋ ಅವಾಪುರಣಂ [ಅಪಾಪುರಣಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಆದಾಯ ವಿಹಾರೇ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಿ [ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾರಂ ಅನ್ವಾಹಿಣ್ಡನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ವಿಹಾರಂ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] - "ಅಭಿಕ್ಕಮಥಾಯಸ್ಮನ್ತೋ, ಅಭಿಕ್ಕಮಥಾಯಸ್ಮನ್ತೋ! ಇದಾನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಞ್ಞತರೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಖೀಯನಧಮ್ಮಂ ಆಪನ್ನೋ - 'ಆಯಸ್ಮಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕನ್ತೋ'"ತಿ।

"ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಥವಿಯಂ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಗೂಥಗತಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಮುತ್ತಗತಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಖೇಳಗತಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಪುಬ್ಬಗತಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಲೋಹಿತಗತಮ್ಪಿ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ನ ಚ ತೇನ ಪಥವೀ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ವಾ ಹರಾಯತಿ ವಾ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ ವಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಥವೀಸಮೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರಾಮಿ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಆಪಸ್ಮಿಂ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಧೋವನ್ತಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ಧೋವನ್ತಿ ಗೂಥಗತಮ್ಪಿ... ಮುತ್ತಗತಮ್ಪಿ... ಖೇಳಗತಮ್ಪಿ... ಪುಬ್ಬಗತಮ್ಪಿ... ಲೋಹಿತಗತಮ್ಪಿ ಧೋವನ್ತಿ, ನ ಚ ತೇನ ಆಪೋ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ವಾ ಹರಾಯತಿ ವಾ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ ವಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಪೋಸಮೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರಾಮಿ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ತೇಜೋ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಡಹತಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ಡಹತಿ ಗೂಥಗತಮ್ಪಿ… ಮುತ್ತಗತಮ್ಪಿ… ಖೇಳಗತಮ್ಪಿ… ಪುಬ್ಬಗತಮ್ಪಿ… ಲೋಹಿತಗತಮ್ಪಿ ಡಹತಿ, ನ ಚ ತೇನ ತೇಜೋ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ವಾ ಹರಾಯತಿ ವಾ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ ವಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ , ಭನ್ತೇ, ತೇಜೋಸಮೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರಾಮಿ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ವಾಯೋ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಉಪವಾಯತಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ಉಪವಾಯತಿ ಗೂಥಗತಮ್ಪಿ… ಮುತ್ತಗತಮ್ಪಿ… ಖೇಳಗತಮ್ಪಿ… ಪುಬ್ಬಗತಮ್ಪಿ… ಲೋಹಿತಗತಮ್ಪಿ ಉಪವಾಯತಿ, ನ ಚ ತೇನ ವಾಯೋ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ವಾ ಹರಾಯತಿ ವಾ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ ವಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ವಾಯೋಸಮೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರಾಮಿ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭನ್ತೇ, ರಜೋಹರಣಂ ಸುಚಿಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಛತಿ ಅಸುಚಿಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಛತಿ ಗೂಥಗತಮ್ಪಿ… ಮುತ್ತಗತಮ್ಪಿ… ಖೇಳಗತಮ್ಪಿ… ಪುಬ್ಬಗತಮ್ಪಿ… ಲೋಹಿತಗತಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಛತಿ, ನ ಚ ತೇನ ರಜೋಹರಣಂ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ವಾ ಹರಾಯತಿ ವಾ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ ವಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಜೋಹರಣಸಮೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರಾಮಿ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಚಣ್ಡಾಲಕುಮಾರಕೋ ವಾ ಚಣ್ಡಾಲಕುಮಾರಿಕಾ ವಾ ಕಳೋಪಿಹತ್ಥೋ ನನ್ತಕವಾಸೀ ಗಾಮಂ ವಾ ನಿಗಮಂ ವಾ ಪವಿಸನ್ತೋ ನೀಚಚಿತ್ತಂಯೇವ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಪವಿಸತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಚಣ್ಡಾಲಕುಮಾರಕಚಣ್ಡಾಲಕುಮಾರಿಕಾಸಮೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರಾಮಿ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಉಸಭೋ ಛಿನ್ನವಿಸಾಣೋ ಸೂರತೋ ಸುದನ್ತೋ ಸುವಿನೀತೋ ರಥಿಯಾಯ ರಥಿಯಂ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇನ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಅನ್ವಾಹಿಣ್ಡನ್ತೋ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಹಿಂಸತಿ ಪಾದೇನ ವಾ ವಿಸಾಣೇನ ವಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಉಸಭಛಿನ್ನವಿಸಾಣಸಮೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರಾಮಿ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಕಜಾತಿಕೋ ಸೀಸಂನ್ಹಾತೋ ಅಹಿಕುಣಪೇನ ವಾ ಕುಕ್ಕುರಕುಣಪೇನ ವಾ ಮನುಸ್ಸಕುಣಪೇನ ವಾ ಕಣ್ಠೇ ಆಸತ್ತೇನ ಅಟ್ಟೀಯೇಯ್ಯ ಹರಾಯೇಯ್ಯ ಜಿಗುಚ್ಛೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಿನಾ ಪೂತಿಕಾಯೇನ ಅಟ್ಟೀಯಾಮಿ ಹರಾಯಾಮಿ ಜಿಗುಚ್ಛಾಮಿ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭನ್ತೇ, ಪುರಿಸೋ ಮೇದಕಥಾಲಿಕಂ ಪರಿಹರೇಯ್ಯ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದಂ ಉಗ್ಘರನ್ತಂ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಕಾಯಂ ಪರಿಹರಾಮಿ ಛಿದ್ದಾವಛಿದ್ದಂ ಉಗ್ಘರನ್ತಂ ಪಗ್ಘರನ್ತಂ। ಯಸ್ಸ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಯೇ ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಅನುಪಟ್ಠಿತಾ ಅಸ್ಸ, ಸೋ ಇಧ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಆಸಜ್ಜ ಅಪ್ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮೇಯ್ಯಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಚ್ಚಯೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಚ್ಚಗಮಾ ಯಥಾಬಾಲಂ ಯಥಾಮೂಳ್ಹಂ ಯಥಾಅಕುಸಲಂ, ಯೋ ಅಹಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಅಸತಾ ತುಚ್ಛಾ ಮುಸಾ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹತು ಆಯತಿಂ ಸಂವರಾಯಾ"ತಿ। "ತಗ್ಘ ತಂ [ತ್ವಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಭಿಕ್ಖು, ಅಚ್ಚಯೋ ಅಚ್ಚಗಮಾ ಯಥಾಬಾಲಂ ಯಥಾಮೂಳ್ಹಂ ಯಥಾಅಕುಸಲಂ, ಯೋ ತ್ವಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಅಸತಾ ತುಚ್ಛಾ ಮುಸಾ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ದಿಸ್ವಾ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಕರೋಸಿ, ತಂ ತೇ ಮಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ। ವುಡ್ಢಿಹೇಸಾ, ಭಿಕ್ಖು, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಯೋ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ದಿಸ್ವಾ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಕರೋತಿ ಆಯತಿಂ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಖಮ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಮಸ್ಸ ಮೋಘಪುರಿಸಸ್ಸ, ಪುರಾ ತಸ್ಸ ತತ್ಥೇವ ಸತ್ತಧಾ ಮುದ್ಧಾ ಫಲತೀ"ತಿ [ಫಲಿಸ್ಸತೀತಿ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾಸು ಪನ "ಫಲತೀತಿ" ಇತ್ವೇವ ದಿಸ್ಸತಿ]। "ಖಮಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಚೇ ಮಂ ಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ – 'ಖಮತು ಚ ಮೇ ಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ'"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಸಉಪಾದಿಸೇಸಸುತ್ತಂ

೧೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅತಿಪ್ಪಗೋ ಖೋ ತಾವ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ – "ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ, ಆವುಸೋ, ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ಸಬ್ಬೋ ಸೋ ಅಪರಿಮುತ್ತೋ ನಿರಯಾ ಅಪರಿಮುತ್ತೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಅಪರಿಮುತ್ತೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಾ ಅಪರಿಮುತ್ತೋ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿ। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ – "ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಅತಿಪ್ಪಗೋ ಖೋ ತಾವ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ; ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಯೇನ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ – 'ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ, ಆವುಸೋ,

ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ಸಬ್ಬೋ ಸೋ ಅಪರಿಮುತ್ತೋ ನಿರಯಾ ಅಪರಿಮುತ್ತೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಅಪರಿಮುತ್ತೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಾ ಅಪರಿಮುತ್ತೋ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಂ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಂ। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂ - 'ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ'"ತಿ।

"ಕೇ ಚ [ಕೇಚಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ತೇ ಚ (ಕ॰)], ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ, ಕೇ ಚ [ಕೇಚಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೪೪ ಪಾಳಿಯಾ ಸಂಸನ್ದೇತಬ್ಬಂ] ಸಉಪಾದಿಸೇಸಂ ವಾ 'ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ'ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನುಪಾದಿಸೇಸಂ ವಾ 'ಅನುಪಾದಿಸೇಸೋ'ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ"!

"ನವಯಿಮೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಪುಗ್ಗಲಾ ಸಉಪಾದಿಸೇಸಾ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನಾ ಪರಿಮುತ್ತಾ ನಿರಯಾ ಪರಿಮುತ್ತಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಪರಿಮುತ್ತಾ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಾ ಪರಿಮುತ್ತಾ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ। ಕತಮೇ ನವ? ಇಧ , ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲೇಸು ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ ಪರಿಪೂರಕಾರೀ , ಪಞ್ಞಾಯ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ। ಸೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಅನ್ತರಾಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಹೋತಿ। ಅಯಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ , ಪಠಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನೋ ಪರಿಮುತ್ತೋ ನಿರಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲೇಸು ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ ಪರಿಪೂರಕಾರೀ, ಪಞ್ಞಾಯ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ। ಸೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಉಪಹಚ್ಚಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಸಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಉದ್ಧಂಸೋತೋ ಹೋತಿ ಅಕನಿಟ್ಠಗಾಮೀ। ಅಯಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಪಞ್ಚಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನೋ ಪರಿಮುತ್ತೋ ನಿರಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲೇಸು ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ, ಪಞ್ಞಾಯ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ। ಸೋ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ರಾಗದೋಸಮೋಹಾನಂ ತನುತ್ತಾ ಸಕದಾಗಾಮೀ ಹೋತಿ, ಸಕಿದೇವ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರೋತಿ। ಅಯಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಛಟ್ಠೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನೋ ಪರಿಮುತ್ತೋ ನಿರಯಾ...ಪೇ॰... ಪರಿಮುತ್ತೋ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲೇಸು ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ, ಪಞ್ಞಾಯ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ। ಸೋ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಏಕಬೀಜೀ ಹೋತಿ, ಏಕಂಯೇವ ಮಾನುಸಕಂ ಭವಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರೋತಿ। ಅಯಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸತ್ತಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನೋ ಪರಿಮುತ್ತೋ ನಿರಯಾ...ಪೇ॰... ಪರಿಮುತ್ತೋ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲೇಸು ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ, ಪಞ್ಞಾಯ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ। ಸೋ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಕೋಲಂಕೋಲೋ ಹೋತಿ, ದ್ವೇ ವಾ ತೀಣಿ ವಾ ಕುಲಾನಿ ಸನ್ಧಾವಿತ್ವಾ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರೋತಿ। ಅಯಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಟ್ಠಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನೋ ಪರಿಮುತ್ತೋ ನಿರಯಾ...ಪೇ॰... ಪರಿಮುತ್ತೋ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸೀಲೇಸು ಪರಿಪೂರಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ, ಪಞ್ಞಾಯ ಮತ್ತಸೋ ಕಾರೀ। ಸೋ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮೋ ಹೋತಿ, ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮಂ ದೇವೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ ಚ ಸನ್ಧಾವಿತ್ವಾ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರೋತಿ। ಅಯಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ನವಮೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನೋ ಪರಿಮುತ್ತೋ ನಿರಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಾ ಪರಿಮುತ್ತೋ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ।

“ಕೇ ಚ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ, ಕೇ ಚ ಸಉಪಾದಿಸೇಸಂ ವಾ ‘ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ’ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅನುಪಾದಿಸೇಸಂ ವಾ ‘ಅನುಪಾದಿಸೇಸೋ’ತಿ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ! ಇಮೇ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ನವ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸಉಪಾದಿಸೇಸಾ ಕಾಲಂ ಕುರುಮಾನಾ ಪರಿಮುತ್ತಾ ನಿರಯಾ ಪರಿಮುತ್ತಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಪರಿಮುತ್ತಾ ಪೇತ್ತಿವಿಸಯಾ ಪರಿಮುತ್ತಾ ಅಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತಾ। ನ ತಾವಾಯಂ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೋ ಪಟಿಭಾಸಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ ಉಪಾಸಕಾನಂ ಉಪಾಸಿಕಾನಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಾಯಿಮಂ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯಂ ಸುತ್ವಾ ಪಮಾದಂ ಆಹರಿಂಸೂತಿ [ಆಹರಿಂಸು (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]। ಅಪಿ ಚ ಮಯಾ [ಅಪಿ ಚಾಯಂ (?)], ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೋ ಪಞ್ಹಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಭಾಸಿತೋ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಕೋಟ್ಠಿಕಸುತ್ತಂ

೧೩. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿಕೋ [ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿಕೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮವೇದನೀಯಂ, ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪರಾಯವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಸುಖವೇದನೀಯಂ [ಸುಖವೇದನಿಯಂ (ಕ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ದುಕ್ಖವೇದನೀಯಂ [ದುಕ್ಖವೇದನಿಯಂ (ಕ॰)] ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಸುಖವೇದನೀಯಂ [ಸುಖವೇದನಿಯಂ (ಕ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ದುಕ್ಖವೇದನೀಯಂ [ದುಕ್ಖವೇದನಿಯಂ (ಕ॰)] ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ದುಕ್ಖವೇದನೀಯಂ, ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಸುಖವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಪರಿಪಕ್ಕವೇದನೀಯಂ, ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅಪರಿಪಕ್ಕವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಪರಿಪಕ್ಕವೇದನೀಯಂ, ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಪರಿಪಕ್ಕವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಬಹುವೇದನೀಯಂ, ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅಪ್ಪವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ , ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಪ್ಪವೇದನೀಯಂ, ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಬಹುವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ವೇದನೀಯಂ, ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ‘ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅವೇದನೀಯಂ, ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂ’ತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ”।

“‘ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪರಾಯವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಸಮ್ಪರಾಯವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ , ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಸುಖವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ದುಕ್ಖವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ದುಕ್ಖವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಸುಖವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಪರಿಪಕ್ಕವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅಪರಿಪಕ್ಕವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಪರಿಪಕ್ಕವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಪರಿಪಕ್ಕವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಬಹುವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅಪ್ಪವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಪ್ಪವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಬಹುವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

“‘ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ಅವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ , ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ।

‘‘‘ಕಿಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಅವೇದನೀಯಂ ತಂ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ವೇದನೀಯಂ ಹೋತೂತಿ, ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನೋ ಹಿದಂ, ಆವುಸೋ’ತಿ ವದೇಸಿ। ಅಥ ಕಿಮತ್ಥಂ ಚರಹಾವುಸೋ, ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’’ತಿ?

‘‘ಯಂ ಖ್ವಸ್ಸ [ಯಂ ಖೋ (ಕ॰)], ಆವುಸೋ, ಅಞ್ಞಾತಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಪ್ಪತ್ತಂ ಅಸಚ್ಛಿಕತಂ ಅನಭಿಸಮೇತಂ, ತಸ್ಸ ಞಾಣಾಯ ದಸ್ಸನಾಯ ಪತ್ತಿಯಾ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಅಭಿಸಮಯಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’’ತಿ [ವುಸ್ಸತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]। (‘‘ಕಿಂ ಪನಸ್ಸಾವುಸೋ, ಅಞ್ಞಾತಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಪ್ಪತ್ತಂ ಅಸಚ್ಛಿಕತಂ ಅನಭಿಸಮೇತಂ, ಯಸ್ಸ ಞಾಣಾಯ ದಸ್ಸನಾಯ ಪತ್ತಿಯಾ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಅಭಿಸಮಯಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’’ತಿ?) [( ) ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ನತ್ಥಿ] ‘‘‘ಇದಂ ದುಕ್ಖ’ನ್ತಿ ಖ್ವಸ್ಸ [ಖೋ ಯಂ (ಕ॰)], ಆವುಸೋ, ಅಞ್ಞಾತಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಪ್ಪತ್ತಂ ಅಸಚ್ಛಿಕತಂ ಅನಭಿಸಮೇತಂ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಾಯ ದಸ್ಸನಾಯ ಪತ್ತಿಯಾ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಅಭಿಸಮಯಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ ‘ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ’ತಿ ಖ್ವಸ್ಸ, ಆವುಸೋ…ಪೇ॰… ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ’ತಿ ಖ್ವಸ್ಸ, ಆವುಸೋ…ಪೇ॰… ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ’ತಿ ಖ್ವಸ್ಸ, ಆವುಸೋ, ಅಞ್ಞಾತಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಪ್ಪತ್ತಂ ಅಸಚ್ಛಿಕತಂ ಅನಭಿಸಮೇತಂ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಾಯ ದಸ್ಸನಾಯ ಪತ್ತಿಯಾ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಅಭಿಸಮಯಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತಿ। ಇದಂ ಖ್ವಸ್ಸ [ಇತಿ ಖೋ ಯಂ (ಕ॰)], ಆವುಸೋ, ಅಞ್ಞಾತಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅಪ್ಪತ್ತಂ ಅಸಚ್ಛಿಕತಂ ಅನಭಿಸಮೇತಂ। ತಸ್ಸ [ಯಸ್ಸ (?)] ಞಾಣಾಯ ದಸ್ಸನಾಯ ಪತ್ತಿಯಾ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಅಭಿಸಮಯಾಯ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತೀ’’ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಸಮಿದ್ಧಿಸುತ್ತಂ

೧೪. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಮಿದ್ಧಿಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ – ‘‘ಕಿಮಾರಮ್ಮಣಾ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಕಪ್ಪವಿತಕ್ಕಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ’’ತಿ? ‘‘ನಾಮರೂಪಾರಮ್ಮಣಾ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ। ‘‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕ್ವ ನಾನತ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ’’ತಿ? ‘‘ಧಾತೂಸು, ಭನ್ತೇ’’ತಿ। ‘‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ’’ತಿ? ‘‘ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ। ‘‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಸಮೋಸರಣಾ’’ತಿ? ‘‘ವೇದನಾಸಮೋಸರಣಾ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ। ‘‘ತೇ ಪನ , ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಪಮುಖಾ’’ತಿ? ‘‘ಸಮಾಧಿಪ್ಪಮುಖಾ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ। ‘‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಅಧಿಪತೇಯ್ಯಾ’’ತಿ? ‘‘ಸತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಾ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ। ‘‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಉತ್ತರಾ’’ತಿ? ‘‘ಪಞ್ಞುತ್ತರಾ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ। ‘‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಸಾರಾ’’ತಿ? ‘‘ವಿಮುತ್ತಿಸಾರಾ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ। ‘‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಓಗಧಾ’’ತಿ? ‘‘ಅಮತೋಗಧಾ, ಭನ್ತೇ’’ತಿ।

‘‘‘ಕಿಮಾರಮ್ಮಣಾ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಙ್ಕಪ್ಪವಿತಕ್ಕಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ನಾಮರೂಪಾರಮ್ಮಣಾ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕ್ವ ನಾನತ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ಧಾತೂಸು, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಸಮೋಸರಣಾ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ವೇದನಾಸಮೋಸರಣಾ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಪಮುಖಾ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ಸಮಾಧಿಪ್ಪಮುಖಾ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಅಧಿಪತೇಯ್ಯಾ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ಸತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಾ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಉತ್ತರಾ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ಪಞ್ಞುತ್ತರಾ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಸಾರಾ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ವಿಮುತ್ತಿಸಾರಾ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ‘ತೇ ಪನ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಕಿಂಓಗಧಾ’ತಿ, ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ‘ಅಮತೋಗಧಾ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವದೇಸಿ। ಸಾಧು ಸಾಧು, ಸಮಿದ್ಧಿ! ಸಾಧು ಖೋ ತ್ವಂ, ಸಮಿದ್ಧಿ, ಪುಟ್ಠೋ [ಪಞ್ಹಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ತೇನ ಚ ಮಾ ಮಞ್ಞೀ’’ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಗಣ್ಡಸುತ್ತಂ

೧೫. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಣ್ಡೋ ಅನೇಕವಸ್ಸಗಣಿಕೋ। ತಸ್ಸಸ್ಸು ಗಣ್ಡಸ್ಸ ನವ ವಣಮುಖಾನಿ ನವ ಅಭೇದನಮುಖಾನಿ। ತತೋ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಗ್ಘರೇಯ್ಯ - ಅಸುಚಿಯೇವ ಪಗ್ಘರೇಯ್ಯ, ದುಗ್ಗನ್ಧಂಯೇವ ಪಗ್ಘರೇಯ್ಯ, ಜೇಗುಚ್ಛಿಯಂಯೇವ [ಜೇಗುಚ್ಛಿಯೇವ (ಕ॰)] ಪಗ್ಘರೇಯ್ಯ; ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಸವೇಯ್ಯ - ಅಸುಚಿಯೇವ ಪಸವೇಯ್ಯ, ದುಗ್ಗನ್ಧಂಯೇವ ಪಸವೇಯ್ಯ, ಜೇಗುಚ್ಛಿಯಂಯೇವ ಪಸವೇಯ್ಯ।

"ಗಣ್ಡೋತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಸೇತಂ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕಸ್ಸ [ಚಾತುಮ್ಮಹಾಭೂತಿಕಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಕಾಯಸ್ಸ ಅಧಿವಚನಂ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಸಮ್ಭವಸ್ಸ ಓದನಕುಮ್ಮಾಸೂಪಚಯಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಚುಚ್ಛಾದನಪರಿಮದ್ದನಭೇದನವಿದ್ಧಂಸನಧಮ್ಮಸ್ಸ। ತಸ್ಸಸ್ಸು ಗಣ್ಡಸ್ಸ ನವ ವಣಮುಖಾನಿ ನವ ಅಭೇದನಮುಖಾನಿ। ತತೋ ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಗ್ಘರತಿ - ಅಸುಚಿಯೇವ ಪಗ್ಘರತಿ, ದುಗ್ಗನ್ಧಂಯೇವ ಪಗ್ಘರತಿ, ಜೇಗುಚ್ಛಿಯಂಯೇವ ಪಗ್ಘರತಿ; ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಸವತಿ - ಅಸುಚಿಯೇವ ಪಸವತಿ, ದುಗ್ಗನ್ಧಂಯೇವ ಪಸವತಿ, ಜೇಗುಚ್ಛಿಯಂಯೇವ ಪಸವತಿ। ತಸ್ಮಾತಿಹ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಯೇ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಥಾ"ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಞ್ಞಾಸುತ್ತಂ

೧೬. "ನವಯಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ। ಕತಮಾ ನವ ? ಅಸುಭಸಞ್ಞಾ, ಮರಣಸಞ್ಞಾ, ಆಹಾರೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞಾ [ಪಟಿಕ್ಕೂಲಸಞ್ಞಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ [ಅನಭಿರತಿಸಞ್ಞಾ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೧೨೧-೧೨೨], ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಅನಿಚ್ಚೇ ದುಕ್ಖಸಞ್ಞಾ, ದುಕ್ಖೇ ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾ - ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಸಞ್ಞಾ, ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ ಅಮತೋಗಧಾ ಅಮತಪರಿಯೋಸಾನಾ"ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಕುಲಸುತ್ತಂ

೧೭. "ನವಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕುಲಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ನಾಲಂ ಉಪಗನ್ತುಂ, ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ನಾಲಂ ನಿಸೀದಿತುಂ। ಕತಮೇಹಿ ನವಹಿ? ನ ಮನಾಪೇನ ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇನ್ತಿ, ನ ಮನಾಪೇನ ಅಭಿವಾದೇನ್ತಿ, ನ ಮನಾಪೇನ ಆಸನಂ ದೇನ್ತಿ, ಸನ್ತಮಸ್ಸ ಪರಿಗುಹನ್ತಿ, ಬಹುಕಮ್ಪಿ ಥೋಕಂ ದೇನ್ತಿ, ಪಣೀತಮ್ಪಿ ಲೂಖಂ ದೇನ್ತಿ, ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದೇನ್ತಿ ನೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ, ನ ಉಪನಿಸೀದನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ಭಾಸಿತಮಸ್ಸ ನ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕುಲಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ನಾಲಂ ಉಪಗನ್ತುಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ನಾಲಂ ನಿಸೀದಿತುಂ।

"ನವಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕುಲಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅಲಂ ಉಪಗನ್ತುಂ, ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅಲಂ ನಿಸೀದಿತುಂ। ಕತಮೇಹಿ ನವಹಿ? ಮನಾಪೇನ ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇನ್ತಿ, ಮನಾಪೇನ ಅಭಿವಾದೇನ್ತಿ, ಮನಾಪೇನ ಆಸನಂ ದೇನ್ತಿ, ಸನ್ತಮಸ್ಸ ನ ಪರಿಗುಹನ್ತಿ, ಬಹುಕಮ್ಪಿ ಬಹುಕಂ ದೇನ್ತಿ, ಪಣೀತಮ್ಪಿ ಪಣೀತಂ ದೇನ್ತಿ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದೇನ್ತಿ ನೋ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ, ಉಪನಿಸೀದನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ಭಾಸಿತಮಸ್ಸ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಕುಲಂ ಅನುಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅಲಂ ಉಪಗನ್ತುಂ, ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ವಾ ಅಲಂ ನಿಸೀದಿತು"ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ನವಙ್ಗುಪೋಸಥಸುತ್ತಂ

೧೮. "ನವಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಉಪವುತ್ಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ। ಕಥಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ

ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ – 'ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನಿಹಿತದಣ್ಡಾ ನಿಹಿತಸತ್ಥಾ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನಾ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೋ ವಿಹರನ್ತಿ; ಅಹಮ್ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ [ಇಮಿನಾಪಿ ಅಙ್ಗೇನ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ; ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಇಮಿನಾ ಪಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰ …।

"'ಯಾವಜೀವಂ ಅರಹನ್ತೋ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತಾ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ – ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥಾರಕೇ ವಾ; ಅಹಮ್ಪಜ್ಜ ಇಮಞ್ಚ ರತ್ತಿಂ ಇಮಞ್ಚ ದಿವಸಂ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಪಹಾಯ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೀಚಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಮಿ – ಮಞ್ಚಕೇ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥಾರಕೇ ವಾ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ಅರಹತಂ ಅನುಕರೋಮಿ; ಉಪೋಸಥೋ ಚ ಮೇ ಉಪವುತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಇಮಿನಾ ಅಟ್ಠಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

"ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ತಥಾ ದುತಿಯಂ ತಥಾ ತತಿಯಂ ತಥಾ ಚತುತ್ಥಂ। ಇತಿ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ [ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಝೇನ (ಕ॰), ಅಬ್ಯಾಬಜ್ಝೇನ (?)] ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಇಮಿನಾ ನವಮೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಉಪವುತ್ಥೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಉಪೋಸಥೋ ಮಹಪ್ಫಲೋ ಹೋತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸೋ ಮಹಾಜುತಿಕೋ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರೋ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ದೇವತಾಸುತ್ತಂ

೧೯. "ಇಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರತ್ತಿಂ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಾ ದೇವತಾ ಮಂ ಏತದವೋಚುಂ – 'ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾನಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಅಗಾರಾನಿ। ತೇ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿಮ್ಹ, ನೋ ಚ ಖೋ ಅಭಿವಾದಿಮ್ಹ। ತಾ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಪರಿಪುಣ್ಣಕಮ್ಮನ್ತಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನಿಯೋ ಪಚ್ಚಾನುತಾಪಿನಿಯೋ ಹೀನಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ'"ತಿ।

"ಅಪರಾಪಿ ಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದೇವತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ – 'ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾನಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಅಗಾರಾನಿ। ತೇ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿಮ್ಹ ಅಭಿವಾದಿಮ್ಹ [ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿಮ್ಹ ಚ ಅಭಿವಾದಿಮ್ಹ ಚ (ಸ್ಯಾ॰)], ನೋ ಚ ತೇಸಂ ಆಸನಂ ಅದಮ್ಹ। ತಾ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಪರಿಪುಣ್ಣಕಮ್ಮನ್ತಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನಿಯೋ ಪಚ್ಚಾನುತಾಪಿನಿಯೋ ಹೀನಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ'"ತಿ।

"ಅಪರಾಪಿ ಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದೇವತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ – 'ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾನಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಅಗಾರಾನಿ। ತೇ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿಮ್ಹ ಅಭಿವಾದಿಮ್ಹ [ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿಮ್ಹ ಚ ಅಭಿವಾದಿಮ್ಹ ಚ (ಸ್ಯಾ॰)] ಆಸನಂ [ಆಸನಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಅದಮ್ಹ, ನೋ ಚ ಖೋ ಯಥಾಸತ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ ಸಂವಿಭಜಿಮ್ಹ…ಪೇ॰… ಯಥಾಸತ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ [ಯಥಾಬಲಂ ಚ (?)] ಸಂವಿಭಜಿಮ್ಹ, ನೋ ಚ ಖೋ ಉಪನಿಸೀದಿಮ್ಹ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ…ಪೇ॰… ಉಪನಿಸೀದಿಮ್ಹ [ಉಪನಿಸೀದಿಮ್ಹ ಚ (ಸ್ಯಾ॰)] ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ನೋ ಚ ಖೋ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಮ್ಹ…ಪೇ॰… ಓಹಿತಸೋತಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಮ್ಹ, ನೋ ಚ ಖೋ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರಯಿಮ್ಹ…ಪೇ॰… ಸುತ್ವಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರಯಿಮ್ಹ, ನೋ ಚ ಖೋ ಧಾತಾನಂ

ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿಮ್ಹ…ಪೇ॰… ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿಮ್ಹ, ನೋ ಚ ಖೋ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಮ್ಹ। ತಾ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಪರಿಪುಣ್ಣಕಮ್ಮನ್ತಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನಿಯೋ ಪಚ್ಛಾನುತಾಪಿನಿಯೋ ಹೀನಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ'''ತಿ।

"ಅಪರಾಪಿ ಮಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದೇವತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ - 'ಉಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾನಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಅಗಾರಾನಿ। ತೇ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿಮ್ಹ ಅಭಿವಾದಿಮ್ಹ [ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿಮ್ಹ ಚ ಅಭಿವಾದಿಮ್ಹ ಚ (ಸ್ಯಾ॰)], ಆಸನಂ [ಆಸನಞ್ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಅದಮ್ಹ, ಯಥಾಸತ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ [ಯಥಾಬಲಂ ಚ (?)] ಸಂವಿಭಜಿಮ್ಹ, ಉಪನಿಸೀದಿಮ್ಹ [ಉಪನಿಸೀದಿಮ್ಹ ಚ (ಸ್ಯಾ॰)] ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಾಯ, ಓಹಿತಸೋತಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿಮ್ಹ, ಸುತ್ವಾ ಚ ಧಮ್ಮಂ ಧಾರಯಿಮ್ಹ, ಧಾತಾನಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತ್ಥಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಿಮ್ಹ, ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಮಞ್ಞಾಯ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಂ [ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಞ್ಚ (?)] ಪಟಿಪಜ್ಜಿಮ್ಹ। ತಾ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿಪುಣ್ಣಕಮ್ಮನ್ತಾ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನಿಯೋ ಅಪಚ್ಛಾನುತಾಪಿನಿಯೋ ಪಣೀತಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ'ತಿ। ಏತಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರುಕ್ಖಮೂಲಾನಿ ಏತಾನಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಾನಿ। ಝಾಯಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಾ ಪಮಾದತ್ಥ, ಮಾ ಪಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಅಹುವತ್ಥ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತಾ ಪುರಿಮಿಕಾ ದೇವತಾ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ವೇಲಾಮಸುತ್ತಂ

೨೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಅಪಿ ನು ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಕುಲೇ ದಾನಂ ದೀಯತೀ"ತಿ? "ದೀಯತಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕುಲೇ ದಾನಂ; ತಞ್ಚ ಖೋ ಲೂಖಂ ಕಣಾಜಕಂ ಬಿಳಙ್ಗದುತಿಯ"ನ್ತಿ। "ಲೂಖಞ್ಚೇಪಿ [ಲೂಖಂ ವಾಪಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಲೂಖಞ್ಚಾಪಿ (ಕ॰)], ಗಹಪತಿ, ದಾನಂ ದೇತಿ ಪಣೀತಂ ವಾ; ತಞ್ಚ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದೇತಿ, ಅಚಿತ್ತೀಕತ್ವಾ [ಅಚಿತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ (ಕ॰), ಅಪಚಿತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰), ಅಚಿತ್ತಿಕತ್ವಾ (ಪೀ॰)] ದೇತಿ, ಅಸಹತ್ಥಾ ದೇತಿ, ಅಪವಿದ್ಧಂ [ಅಪವಿಟ್ಟಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ದೇತಿ, ಅನಾಗಮನದಿಟ್ಠಿಕೋ ದೇತಿ। ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ದಾನಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ನ ಉಳಾರಾಯ ಭತ್ತಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ನ ಉಳಾರಾಯ ವತ್ಥಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ನ ಉಳಾರಾಯ ಯಾನಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ನ ಉಳಾರೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಕಾಮಗುಣೇಸು ಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ। ಯೇಪಿಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಪುತ್ತಾತಿ ವಾ ದಾರಾತಿ ವಾ ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ, ತೇಪಿ ನ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ ನ ಸೋತಂ ಓದಹನ್ತಿ ನ ಅಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಏವಞ್ಹೇತಂ [ಏವಞ್ಚೇತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಗಹಪತಿ, ಹೋತಿ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಕತಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ವಿಪಾಕೋ"।

"ಲೂಖಞ್ಚೇಪಿ, ಗಹಪತಿ, ದಾನಂ ದೇತಿ ಪಣೀತಂ ವಾ; ತಞ್ಚ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದೇತಿ, ಚಿತ್ತೀಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ಸಹತ್ಥಾ ದೇತಿ, ಅನಪವಿದ್ಧಂ ದೇತಿ, ಆಗಮನದಿಟ್ಠಿಕೋ ದೇತಿ। ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ದಾನಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ಉಳಾರಾಯ ಭತ್ತಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ಉಳಾರಾಯ ವತ್ಥಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ಉಳಾರಾಯ ಯಾನಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ, ಉಳಾರೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಕಾಮಗುಣೇಸು ಭೋಗಾಯ ಚಿತ್ತಂ ನಮತಿ। ಯೇಪಿಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಪುತ್ತಾತಿ ವಾ ದಾರಾತಿ ವಾ ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ, ತೇಪಿ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ ಸೋತಂ ಓದಹನ್ತಿ ಅಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಏವಞ್ಹೇತಂ, ಗಹಪತಿ, ಹೋತಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಕತಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ವಿಪಾಕೋ।

"ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಗಹಪತಿ, ವೇಲಾಮೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏವರೂಪಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ ಮಹಾದಾನಂ। ಚತುರಾಸೀತಿ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ ರೂಪಿಯಪೂರಾನಿ , ಚತುರಾಸೀತಿ ರೂಪಿಯಪಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ

ಸುವಣ್ಣಪೂರಾನಿ, ಚತುರಾಸೀತಿ ಕಂಸಪಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ ಹಿರಞ್ಞಪೂರಾನಿ , ಚತುರಾಸೀತಿ ಹತ್ಥಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ ಸೋವಣ್ಣಾಲಙ್ಕಾರಾನಿ ಸೋವಣ್ಣಧಜಾನಿ ಹೇಮಜಾಲಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಿ [ಹೇಮಜಾಲಸಞ್ಛನ್ನಾನಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಚತುರಾಸೀತಿ ರಥಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ ಸೀಹಚಮ್ಮಪರಿವಾರಾನಿ ಬ್ಯಗ್ಘಚಮ್ಮಪರಿವಾರಾನಿ ದೀಪಿಚಮ್ಮಪರಿವಾರಾನಿ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಪರಿವಾರಾನಿ ಸೋವಣ್ಣಾಲಙ್ಕಾರಾನಿ ಸೋವಣ್ಣಧಜಾನಿ ಹೇಮಜಾಲಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಿ, ಚತುರಾಸೀತಿ ಧೇನುಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ ದುಕೂಲಸನ್ದನಾನಿ [ದುಕೂಲಸನ್ದಸ್ಸನಾನಿ (ಸೀ॰), ದುಕೂಲಸಣ್ಠನಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰), ದುಕೂಲಸನ್ಧನಾನಿ (ಪೀ॰), ದುಹಸನ್ದನಾನಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೬೩), ದುಕೂಲಸನ್ದನಾನಿ (ತತ್ಥ ಪಾಠನ್ತರಂ)] ಕಂಸೂಪಧಾರಣಾನಿ, ಚತುರಾಸೀತಿ ಕಞ್ಞಾಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾಯೋ [ಆಮುಕ್ಕಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾಯೋ (?)], ಚತುರಾಸೀತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ ಗೋನಕತ್ಥತಾನಿ ಪಟಿಕತ್ಥತಾನಿ ಪಟಲಿಕತ್ಥತಾನಿ ಕದಲಿಮಿಗಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ಸಉತ್ತರಚ್ಛದಾನಿ ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನಾನಿ, ಚತುರಾಸೀತಿ ವತ್ಥಕೋಟಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅದಾಸಿ ಖೋಮಸುಖುಮಾನಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಸುಖುಮಾನಂ ಕಮ್ಬಲಸುಖುಮಾನಂ ಕಪ್ಪಾಸಿಕಸುಖುಮಾನಂ, ಕೋ ಪನ ವಾದೋ ಅನ್ನಸ್ಸ ಪಾನಸ್ಸ ಖಜ್ಜಸ್ಸ ಭೋಜ್ಜಸ್ಸ ಲೇಯ್ಯಸ್ಸ ಪೇಯ್ಯಸ್ಸ, ನಜ್ಜೋ ಮಞ್ಞೇ ವಿಸ್ಸನ್ದನ್ತಿ [ವಿಸ್ಸನ್ದತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]।

“ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಏವಮಸ್ಸ - ‘ಅಞ್ಞೋ ನೂನ ತೇನ ಸಮಯೇನ ವೇಲಾಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ [ಯೋ (?)] ತಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ ಮಹಾದಾನ’ನ್ತಿ। ನ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಗಹಪತಿ, ಏವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ ವೇಲಾಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿಂ। ಅಹಂ ತಂ ದಾನಂ ಅದಾಸಿಂ ಮಹಾದಾನಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ, ಗಹಪತಿ, ದಾನೇ ನ ಕೋಚಿ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಹೋಸಿ, ನ ತಂ ಕೋಚಿ ದಕ್ಖಿಣಂ ವಿಸೋಧೇತಿ।

“ಯಂ, ಗಹಪತಿ, ವೇಲಾಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ ಮಹಾದಾನಂ, ಯೋ ಚೇಕಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಇದಂ ತತೋ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ।

( ) [(ಯಞ್ಚ ಗಹಪತಿ ವೇಲಾಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ ಮಹಾದಾನಂ) (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] “ಯೋ ಚ ಸತಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚೇಕಂ ಸಕದಾಗಾಮಿಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಇದಂ ತತೋ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ।

( ) [(ಯಞ್ಚ ಗಹಪತಿ ವೇಲಾಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ ಮಹಾದಾನಂ) (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] “ಯೋ ಚ ಸತಂ ಸಕದಾಗಾಮೀನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚೇಕಂ ಅನಾಗಾಮಿಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ…ಪೇ॰… ಯೋ ಚ ಸತಂ ಅನಾಗಾಮೀನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚೇಕಂ ಅರಹನ್ತಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಸತಂ ಅರಹನ್ತಾನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚೇಕಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ … ಯೋ ಚ ಸತಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚ ತಥಾಗತಂ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಹಾರಂ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮಾದಿಯೇಯ್ಯ - ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಯೋ ಚ ಅನ್ತಮಸೋ ಗನ್ಧೋಹನಮತ್ತಮ್ಪಿ [ಗನ್ಧೂಹನಮತ್ತಮ್ಪಿ (ಸೀ॰), ಗದ್ದೂಹನಮತ್ತಮ್ಪಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೧೧] ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇಯ್ಯ, ( ) [(ಯೋ ಚ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘಾತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಭಾವೇಯ್ಯ) (ಕ॰)] ಇದಂ ತತೋ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ।

“ಯಞ್ಚ, ಗಹಪತಿ, ವೇಲಾಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ ಮಹಾದಾನಂ, ಯೋ ಚೇಕಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಸತಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚೇಕಂ ಸಕದಾಗಾಮಿಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಸತಂ ಸಕದಾಗಾಮೀನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚೇಕಂ ಅನಾಗಾಮಿಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಸತಂ ಅನಾಗಾಮೀನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚೇಕಂ ಅರಹನ್ತಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಸತಂ ಅರಹನ್ತಾನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚೇಕಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ… ಯೋ ಚ ಸತಂ

ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚ ತಥಾಗತಂ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ... ಯೋ ಚ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಭೋಜೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚ ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಹಾರಂ ಕಾರಾಪೇಯ್ಯ... ಯೋ ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಯೋ ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮಾದಿಯೇಯ್ಯ - ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಂ... ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಯೋ ಚ ಅನ್ತಮಸೋ ಗನ್ಧೋಹನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇಯ್ಯ , ಯೋ ಚ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘಾತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಭಾವೇಯ್ಯ, ಇದಂ ತತೋ ಮಹಪ್ಫಲತರ"ನ್ತಿ। ದಸಮಂ।

ಸೀಹನಾದವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ನಾದೋ ಸಉಪಾದಿಸೇಸೋ ಚ, ಕೋಟ್ಠಿಕೇನ ಸಮಿದ್ಧಿನಾ।
ಗಣ್ಡಸಞ್ಞಾ ಕುಲಂ ಮೇತ್ತಾ, ದೇವತಾ ವೇಲಾಮೇನ ಚಾತಿ॥

೩. ಸತ್ತಾವಾಸವಗ್ಗೋ

೧. ತಿಠಾನಸುತ್ತಂ

೨೧. “ತೀಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಾನೇಹಿ ಉತ್ತರಕುರುಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವೇ ಚ ತಾವತಿಂಸೇ ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಅಮಮಾ, ಅಪರಿಗ್ಗಹಾ, ನಿಯತಾಯುಕಾ, ವಿಸೇಸಗುಣಾ [ವಿಸೇಸಭುನೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಉತ್ತರಕುರುಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವೇ ಚ ತಾವತಿಂಸೇ ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ।

“ತೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಾನೇಹಿ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ಉತ್ತರಕುರುಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ದಿಬ್ಬೇನ ಆಯುನಾ, ದಿಬ್ಬೇನ ವಣ್ಣೇನ, ದಿಬ್ಬೇನ ಸುಖೇನ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ಉತ್ತರಕುರುಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ।

[ಕಥಾ॰ ೨೭೧] “ತೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಾನೇಹಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉತ್ತರಕುರುಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ದೇವೇ ಚ ತಾವತಿಂಸೇ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಸೂರಾ, ಸತಿಮನ್ತೋ, ಇಧ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸೋ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉತ್ತರಕುರುಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ದೇವೇ ಚ ತಾವತಿಂಸೇ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕಸುತ್ತಂ

೨೨. [ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೪೧] “ತಯೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೇ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ ತಯೋ ಚ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೇ ತಯೋ ಚ ಅಸ್ಸಪರಸ್ಸೇ [ಅಸ್ಸಸದಸ್ಸೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೪೨] ತಯೋ ಚ ಪುರಿಸಪರಸ್ಸೇ [ಪುರಿಸಸದಸ್ಸೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ತಯೋ ಚ ಭದ್ದೇ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೇ ತಯೋ ಚ ಭದ್ದೇ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೇ। ತಂ ಸುಣಾಥ।

“ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ, ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕಾ।

“ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ, ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಇದಂ ದುಕ್ಖ’ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ಜವಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಖೋ ಪನ ಅಭಿವಿನಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಂಸಾದೇತಿ [ಸಂಸಾರೇತಿ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿಅ॰ ೧.೩.೧೪೧], ನೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ನ ವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ನ ಖೋ ಪನ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ

ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಇದಮಸ್ಸ ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ।

"ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ, ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು 'ಇದಂ ದುಕ್ಖ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ…ಪೇ॰… 'ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ಜವಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಖೋ ಪನ ಅಭಿವಿನಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ನೋ ಸಂಸಾದೇತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ನ ಖೋ ಪನ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಇದಮಸ್ಸ ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ, ನ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ।

"ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು 'ಇದಂ ದುಕ್ಖ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ…ಪೇ॰… 'ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ'ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ಜವಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಖೋ ಪನ ಅಭಿವಿನಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ನೋ ಸಂಸಾದೇತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಲಾಭೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಇದಮಸ್ಸ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕಾ।

"ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಅಸ್ಸಪರಸ್ಸಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅಸ್ಸಪರಸ್ಸೋ…ಪೇ॰… ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಅಸ್ಸಪರಸ್ಸಾ।

"ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಪುರಿಸಪರಸ್ಸಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಪರಸ್ಸೋ…ಪೇ॰… ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ।

"ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಪರಸ್ಸೋ…ಪೇ॰… ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ಇದಮಸ್ಸ ಜವಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಖೋ ಪನ ಅಭಿವಿನಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ನೋ ಸಂಸಾದೇತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಲಾಭೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಇದಮಸ್ಸ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುರಿಸಪರಸ್ಸೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಪುರಿಸಪರಸ್ಸಾ।

"ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಭದ್ದಾ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಭದ್ದೋ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೋ…ಪೇ॰… ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಭದ್ದಾ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯಾ।

"ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಭದ್ದಾ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯಾ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಭದ್ದೋ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ…ಪೇ॰… ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭದ್ದೋ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ…ಪೇ॰… ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ಜವಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಖೋ ಪನ ಅಭಿವಿನಯೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ, ನೋ ಸಂಸಾದೇತಿ। ಇದಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಲಾಭೀ ಖೋ ಪನ ಹೋತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಇದಮಸ್ಸ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸ್ಮಿಂ ವದಾಮಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭದ್ದೋ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ಭದ್ದಾ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯಾ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ತಣ್ಹಾಮೂಲಕಸುತ್ತಂ

೨೩. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೦೩] “ನವ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಣ್ಹಾಮೂಲಕೇ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಸುಣಾಥ। ಕತಮೇ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ತಣ್ಹಾಮೂಲಕಾ ಧಮ್ಮಾ? ತಣ್ಹಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪರಿಯೇಸನಾ, ಪರಿಯೇಸನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಲಾಭೋ, ಲಾಭಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವಿನಿಚ್ಛಯೋ, ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಛನ್ದರಾಗೋ, ಛನ್ದರಾಗಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅಜ್ಝೋಸಾನಂ, ಅಜ್ಝೋಸಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಪರಿಗ್ಗಹೋ, ಪರಿಗ್ಗಹಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಮಚ್ಛರಿಯಂ, ಮಚ್ಛರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಆರಕ್ಖೋ, ಆರಕ್ಖಾಧಿಕರಣಂ ದಣ್ಡಾದಾನಂ ಸತ್ಥಾದಾನಂ ಕಲಹವಿಗ್ಗಹವಿವಾದತುವಂತುವಂಪೇಸುಞ್ಞಮುಸಾವಾದಾ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ತಣ್ಹಾಮೂಲಕಾ ಧಮ್ಮಾ”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಸತ್ತಾವಾಸಸುತ್ತಂ

೨೪. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೧] “ನವಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾವಾಸಾ। ಕತಮೇ ನವ? ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ನಾನತ್ತಕಾಯಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಿನೋ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ, ಏಕಚ್ಚೇ ಚ ದೇವಾ, ಏಕಚ್ಚೇ ಚ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ। ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ।

“ಸನ್ತಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ನಾನತ್ತಕಾಯಾ ಏಕತ್ತಸಞ್ಞಿನೋ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾ ಪಠಮಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಅಯಂ ದುತಿಯೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ।

“ಸನ್ತಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಏಕತ್ತಕಾಯಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಿನೋ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ದೇವಾ ಆಭಸ್ಸರಾ। ಅಯಂ ತತಿಯೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ।

“ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಏಕತ್ತಕಾಯಾ ಏಕತ್ತಸಞ್ಞಿನೋ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ದೇವಾ ಸುಭಕಿಣ್ಹಾ। ಅಯಂ ಚತುತ್ಥೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ।

“ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಅಸಞ್ಞಿನೋ ಅಪ್ಪಟಿಸಂವೇದಿನೋ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ದೇವಾ ಅಸಞ್ಞಸತ್ತಾ। ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ।

“ಸನ್ತಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೂಪಗಾ। ಅಯಂ ಛಟ್ಠೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ।

“ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೂಪಗಾ। ಅಯಂ ಸತ್ತಮೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ।

“ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೂಪಗಾ। ಅಯಂ ಅಟ್ಠಮೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ।

“ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೂಪಗಾ। ಅಯಂ ನವಮೋ ಸತ್ತಾವಾಸೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಸತ್ತಾವಾಸಾ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಪಞ್ಞಾಸುತ್ತಂ

೨೫. “ಯತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - ‘ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’”ತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ? ‘ವೀತರಾಗಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; ‘ವೀತದೋಸಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; ‘ವೀತಮೋಹಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; ‘ಅಸರಾಗಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; ‘ಅಸದೋಸಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; ‘ಅಸಮೋಹಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; ‘ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಕಾಮಭವಾಯಾ’ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; ‘ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ರೂಪಭವಾಯಾ’ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; ‘ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಅರೂಪಭವಾಯಾ’ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - ‘ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸಿಲಾಯೂಪಸುತ್ತಂ

೨೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತೋ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರನ್ತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ ( ) [(ಆವುಸೋ…ಪೇ॰… ಏತದವೋಚ) (ಸೀ॰)] - “ದೇವದತ್ತೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - ‘ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ - ‘ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ನ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - ‘ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ - ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - ‘ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ - ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ’”ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ದೇವದತ್ತೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - ‘ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ -

ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ'''ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ನ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - 'ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ - ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ'ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - 'ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ - ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ'''ತಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ದೇವದತ್ತೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - 'ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ - ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ'''ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ನ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - 'ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ - ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ'ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಚನ್ದಿಕಾಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - 'ಯತೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಸೇತಂ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಕಲ್ಲಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ - ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾಮೀ'''ತಿ।

"ಕಥಞ್ಚ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ? 'ವೀತರಾಗಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; 'ವೀತದೋಸಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; 'ವೀತಮೋಹಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; 'ಅಸರಾಗಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; 'ಅಸದೋಸಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; 'ಅಸಮೋಹಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; 'ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಕಾಮಭವಾಯಾ'ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; 'ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ರೂಪಭವಾಯಾ'ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ; 'ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮಂ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಅರೂಪಭವಾಯಾ'ತಿ ಚೇತಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿಚಿತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭುಸಾ ಚೇಪಿ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ಆಪಾಥಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನೇವಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತಿ; ಅಮಿಸ್ಸೀಕತಮೇವಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಠಿತಂ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತಂ, ವಯಂ ಚಸ್ಸಾನುಪಸ್ಸತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸಿಲಾಯೂಪೋ ಸೋಳಸಕುಕ್ಕುಕೋ। ತಸ್ಸಸ್ಸು ಅಟ್ಠ ಕುಕ್ಕೂ ಹೇಟ್ಠಾ ನೇಮಙ್ಗಮಾ, ಅಟ್ಠ ಕುಕ್ಕೂ ಉಪರಿ ನೇಮಸ್ಸ। ಅಥ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಚೇಪಿ ದಿಸಾಯ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಭುಸಾ ವಾತವುಟ್ಠಿ, ನೇವ ನಂ ಸಙ್ಕಮ್ಪೇಯ್ಯ ನ ಸಮ್ಪವೇಧೇಯ್ಯ; ಅಥ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ... ಅಥ ಉತ್ತರಾಯ... ಅಥ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಚೇಪಿ ದಿಸಾಯ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಭುಸಾ ವಾತವುಟ್ಠಿ, ನೇವ ನಂ ಸಙ್ಕಮ್ಪೇಯ್ಯ ನ ಸಮ್ಪವೇಧೇಯ್ಯ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಗಮ್ಭೀರತ್ತಾ, ಆವುಸೋ, ನೇಮಸ್ಸ, ಸುನಿಖಾತತ್ತಾ ಸಿಲಾಯೂಪಸ್ಸ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಮಾ ವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಭುಸಾ ಚೇಪಿ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ ಚಕ್ಖುಸ್ಸ ಆಪಾಥಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನೇವಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತಿ; ಅಮಿಸ್ಸೀಕತಮೇವಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಠಿತಂ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತಂ, ವಯಂ ಚಸ್ಸಾನುಪಸ್ಸತಿ।

"ಭುಸಾ ಚೇಪಿ ಸೋತವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಸದ್ದಾ... ಘಾನವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಗನ್ಧಾ... ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರಸಾ... ಕಾಯವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ... ಮನೋವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಮನಸ್ಸ ಆಪಾಥಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ನೇವಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತಿ; ಅಮಿಸ್ಸೀಕತಮೇವಸ್ಸ

ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಠಿತಂ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತಂ, ವಯಂ ಚಸ್ಸಾನುಪಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಠಮವೇರಸುತ್ತಂ

೧೭. [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೯.೯೨; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೨೪] ಅಥ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಂ ಗಹಪತಿಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

"ಯತೋ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಚತೂಹಿ ಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ – 'ಖೀಣನಿರಯೋಮ್ಹಿ ಖೀಣತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ಖೀಣಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ ಖೀಣಾಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತೋ, ಸೋತಾಪನ್ನೋಹಮಸ್ಮಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣೋ'"ತಿ।

"ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ? ಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಪಾಣಾತಿಪಾತಪಚ್ಚಯಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೇವ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ನ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ನ ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಸ್ಸ ಏವಂ ತಂ ಭಯಂ ವೇರಂ ವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತಿ।

"ಯಂ, ಗಹಪತಿ, ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ…ಪೇ॰… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೀ… ಮುಸಾವಾದೀ… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾಯೀ ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಪಚ್ಚಯಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೇವ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ನ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ನ ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತಸ್ಸ ಏವಂ ತಂ ಭಯಂ ವೇರಂ ವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

"ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಗಹಪತಿ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಬುದ್ಧೇ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸಾದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'"ತಿ।

ಧಮ್ಮೇ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸಾದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ – 'ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ'ತಿ।

ಸಙ್ಘೇ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸಾದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ – 'ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಉಜುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಞಾಯಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ; ಯದಿದಂ ಚತ್ತಾರಿ ಪುರಿಸಯುಗಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾ ಏಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ'ತಿ।

ಅರಿಯಕನ್ತೇಹಿ ಸೀಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ ಅಖಣ್ಡೇಹಿ ಅಚ್ಛಿದ್ದೇಹಿ ಅಸಬಲೇಹಿ ಅಕಮ್ಮಾಸೇಹಿ ಭುಜಿಸ್ಸೇಹಿ ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥೇಹಿ ಅಪರಾಮಟ್ಠೇಹಿ ಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕೇಹಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

"ಯತೋ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಇಮೇಹಿ ಚ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ – 'ಖೀಣನಿರಯೋಮ್ಹಿ ಖೀಣತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ಖೀಣಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ ಖೀಣಾಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತೋ; ಸೋತಾಪನ್ನೋಹಮಸ್ಮಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣೋ'"ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದುತಿಯವೇರಸುತ್ತಂ

೧೮. [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೨೫] "ಯತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಚತೂಹಿ ಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ – 'ಖೀಣನಿರಯೋಮ್ಹಿ ಖೀಣತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ಖೀಣಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ ಖೀಣಾಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತೋ; ಸೋತಾಪನ್ನೋಹಮಸ್ಮಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣೋ'"ತಿ।

"ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ? ಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಣಾತಿಪಾತೀ ಪಾಣಾತಿಪಾತಪಚ್ಚಯಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ಭಯಂ ವೇರಂ ವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತಿ।

"ಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅದಿನ್ನಾದಾಯೀ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾಯೀ ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಪಚ್ಚಯಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ನೇವ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ನ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಭಯಂ ವೇರಂ ಪಸವತಿ, ನ ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತಸ್ಸ ಏವಂ ತಂ ಭಯಂ ವೇರಂ ವೂಪಸನ್ತಂ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

"ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಬುದ್ಧೇ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸಾದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ। ಧಮ್ಮೇ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಘೇ… ಅರಿಯಕನ್ತೇಹಿ ಸೀಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ ಅಖಣ್ಡೇಹಿ ಅಚ್ಛಿದ್ದೇಹಿ ಅಸಬಲೇಹಿ ಅಕಮ್ಮಾಸೇಹಿ ಭುಜಿಸ್ಸೇಹಿ ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥೇಹಿ ಅಪರಾಮಟ್ಠೇಹಿ ಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕೇಹಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

"ಯತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಭಯಾನಿ ವೇರಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಇಮೇಹಿ ಚ ಚತೂಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ – 'ಖೀಣನಿರಯೋಮ್ಹಿ ಖೀಣತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ಖೀಣಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ ಖೀಣಾಪಾಯದುಗ್ಗತಿವಿನಿಪಾತೋ ; ಸೋತಾಪನ್ನೋಹಮಸ್ಮಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣೋ'"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಆಘಾತವತ್ಥುಸುತ್ತಂ

೨೯. [ವಿಭಂ ೯೬೦; ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೦; ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೭೯] “ನವಯಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಘಾತವತ್ಥೂನಿ। ಕತಮಾನಿ ನವ? ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಅಚರೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ; ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಚರತೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ; ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಚರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ; ‘ಪಿಯಸ್ಸ ಮೇ ಮನಾಪಸ್ಸ ಅನತ್ಥಂ ಅಚರೀ’ತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅನತ್ಥಂ ಚರತೀ’ತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅನತ್ಥಂ ಚರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ; ‘ಅಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಮೇ ಅಮನಾಪಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಅಚರೀ’ತಿ …ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಂ ಚರತೀ’ತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಂ ಚರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧತಿ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಆಘಾತವತ್ಥೂನೀ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಆಘಾತಪಟಿವಿನಯಸುತ್ತಂ

೩೦. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೦, ೩೫೯] “ನವಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆಘಾತಪಟಿವಿನಯಾ। ಕತಮೇ ನವ? ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಅಚರಿ [ಅಚರೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಏವಂ “ಚರತಿ, ಚರಿಸ್ಸತಿ” ಪದೇಸುಪಿ], ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ; ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಚರತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ; ‘ಅನತ್ಥಂ ಮೇ ಚರಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ; ಪಿಯಸ್ಸ ಮೇ ಮನಾಪಸ್ಸ ಅನತ್ಥಂ ಅಚರಿ…ಪೇ॰… ಅನತ್ಥಂ ಚರತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅನತ್ಥಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ; ಅಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಮೇ ಅಮನಾಪಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಅಚರಿ…ಪೇ॰… ಅತ್ಥಂ ಚರತಿ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕುತೇತ್ಥ ಲಬ್ಭಾ’ತಿ ಆಘಾತಂ ಪಟಿವಿನೇತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಆಘಾತಪಟಿವಿನಯಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧಸುತ್ತಂ

೩೧. “ನವಯಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧಾ। ಕತಮೇ ನವ? ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಕಾಮಸಞ್ಞಾ [ಆಮಿಸ್ಸಸಞ್ಞಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ; ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾ ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ; ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಪೀತಿ ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ; ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ; ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ರೂಪಸಞ್ಞಾ ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ; ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ; ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ ; ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ; ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ನಿರುದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧಾ”ತಿ [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೪, ೩೪೯]। ಏಕಾದಸಮಂ।

ಸತ್ತಾವಾಸವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ತಿಠಾನಂ ಖಳುಙ್ಕೋ ತಣ್ಹಾ, ಸತ್ತಪಞ್ಞಾ ಸಿಲಾಯುಪೋ।
ದ್ವೇ ವೇರಾ ದ್ವೇ ಆಘಾತಾನಿ, ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧೇನ ಚಾತಿ॥

೪. ಮಹಾವಗ್ಗೋ

೧. ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಸುತ್ತಂ

೩೨. [ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೪, ೩೫೯] “ನವಯಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಾ। ಕತಮೇ ನವ? [ಏತ್ಥ ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು “ಇಧ ಭಿಕ್ಖವೇ ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹೀ” ತಿಆದಿನಾ ವಿತ್ಥರೇನ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ] ಪಠಮಂ ಝಾನಂ, ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ, ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ, ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೋ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಾ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಸುತ್ತಂ

೩೩. “ನವಯಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ [ನವ ಭಿಕ್ಖವೇ (?)], ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಸುಣಾಥ...ಪೇ॰... ಕತಮಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ? ಯತ್ಥ ಕಾಮಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಯೇ ಚ ಕಾಮೇ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ‘ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ’ತಿ ವದಾಮಿ। ‘ಕತ್ಥ ಕಾಮಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಕೇ ಚ ಕಾಮೇ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ - ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ - ‘ಇಧಾವುಸೋ , ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ಥ ಕಾಮಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇ ಚ ಕಾಮೇ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ’ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ ‘ಸಾಧೂ’ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ; ‘ಸಾಧೂ’ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ।

“ಯತ್ಥ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಯೇ ಚ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ‘ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ’ತಿ ವದಾಮಿ। ‘ಕತ್ಥ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಕೇ ಚ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ - ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ - ‘ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏತ್ಥ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ತೇ ಚ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ’ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ ‘ಸಾಧೂ’ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ; ‘ಸಾಧೂ’ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ।

“ಯತ್ಥ ಪೀತಿ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯೇ ಚ ಪೀತಿಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ‘ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ’ತಿ ವದಾಮಿ। ‘ಕತ್ಥ ಪೀತಿ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಕೇ ಚ ಪೀತಿಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ - ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ - ‘ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏತ್ಥ ಪೀತಿ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತೇ ಚ ಪೀತಿಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ’ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ ‘ಸಾಧೂ’ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ; ‘ಸಾಧೂ’ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ।

“ಯತ್ಥ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯೇ ಚ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ‘ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ’ತಿ ವದಾಮಿ। ‘ಕತ್ಥ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಕೇ ಚ

ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ – ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ – 'ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಏತ್ಥ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತೇ ಚ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ'ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ; 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ।

"ಯತ್ಥ ರೂಪಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯೇ ಚ ರೂಪಸಞ್ಞಂ [ಯತ್ಥ ರೂಪಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಯೇ ಚ ರೂಪಸಞ್ಞಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, 'ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ'ತಿ ವದಾಮಿ। 'ಕತ್ಥ ರೂಪಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ , ಕೇ ಚ ರೂಪಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ – ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ – 'ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ಥ ರೂಪಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತೇ ಚ ರೂಪಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ'ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ; 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ।

"ಯತ್ಥ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯೇ ಚ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, 'ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ'ತಿ ವದಾಮಿ। 'ಕತ್ಥ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಕೇ ಚ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ – ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ – 'ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ಥ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತೇ ಚ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ'ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ; 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ।

"ಯತ್ಥ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯೇ ಚ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, 'ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ'ತಿ ವದಾಮಿ। 'ಕತ್ಥ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಕೇ ಚ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ – ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ – 'ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ಥ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತೇ ಚ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ'ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ ; 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ।

"ಯತ್ಥ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯೇ ಚ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, 'ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ'ತಿ ವದಾಮಿ। 'ಕತ್ಥ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಕೇ ಚ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ – ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ – 'ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ

ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ಥ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತೇ ಚ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ'ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ; 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ।

"ಯತ್ಥ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯೇ ಚ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ, 'ಅದ್ಧಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ನಿಚ್ಛಾತಾ ನಿಬ್ಬುತಾ ತಿಣ್ಣಾ ಪಾರಙ್ಗತಾ ತದಙ್ಗೇನಾ'ತಿ ವದಾಮಿ। 'ಕತ್ಥ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಕೇ ಚ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತಿ - ಅಹಮೇತಂ ನ ಜಾನಾಮಿ ಅಹಮೇತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ, ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ವಚನೀಯೋ - 'ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ಥ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ತೇ ಚ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ನಿರೋಧೇತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೀ'ತಿ। ಅದ್ಧಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಠೋ ಅಮಾಯಾವೀ 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೇಯ್ಯ ಅನುಮೋದೇಯ್ಯ; 'ಸಾಧೂ'ತಿ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯ। ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ನಿಬ್ಬಾನಸುಖಸುತ್ತಂ

೩೪. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಸುಖಮಿದಂ, ಆವುಸೋ, ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಸುಖಮಿದಂ , ಆವುಸೋ, ನಿಬ್ಬಾನ"ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಉದಾಯೀ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಿಂ ಪನೇತ್ಥ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸುಖಂ ಯದೇತ್ಥ ನತ್ಥಿ ವೇದಯಿತ"ನ್ತಿ? "ಏತದೇವ ಖ್ವೇತ್ಥ, ಆವುಸೋ, ಸುಖಂ ಯದೇತ್ಥ ನತ್ಥಿ ವೇದಯಿತಂ। ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಆವುಸೋ, ಕಾಮಗುಣಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ, ಸೋತವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಸದ್ದಾ...ಪೇ॰... ಘಾನವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಗನ್ಧಾ... ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರಸಾ... ಕಾಯವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ - ಇಮೇ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ। ಯಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ, ಇದಂ ವುಚ್ಚತಾವುಸೋ, ಕಾಮಸುಖಂ।

"ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ...ಪೇ॰... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಕಾಮಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ತೇ ಕಾಮಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಯೋ ಖೋ ಪನಾವುಸೋ, ಆಬಾಧೋ ದುಕ್ಖಮೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ವಿತಕ್ಕಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ತೇ ವಿತಕ್ಕಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ । ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಯೋ ಖೋ ಪನಾವುಸೋ, ಆಬಾಧೋ ದುಕ್ಖಮೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ…ಪೇ॰… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಪೀತಿಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಆವುಸೋ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ತೇ ಪೀತಿಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಯೋ ಖೋ ಪನಾವುಸೋ, ಆಬಾಧೋ ದುಕ್ಖಮೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ತೇ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಯೋ ಖೋ ಪನಾವುಸೋ, ಆಬಾಧೋ ದುಕ್ಖಮೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ರೂಪಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ತೇ ರೂಪಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ । ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಯೋ ಖೋ ಪನಾವುಸೋ, ಆಬಾಧೋ ದುಕ್ಖಮೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚೇ , ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ತೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಯೋ ಖೋ ಪನಾವುಸೋ, ಆಬಾಧೋ ದುಕ್ಖಮೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ತೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಯೋ ಖೋ ಪನಾವುಸೋ, ಆಬಾಧೋ ದುಕ್ಖಮೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚೇ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ತೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಯೋ ಖೋ

ಪನಾವುಸೋ, ಆಬಾಧೋ ದುಕ್ಖಮೇತಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಆವುಸೋ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನ”ನ್ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಗಾವೀಉಪಮಾಸುತ್ತಂ

೩೫. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಾವೀ ಪಬ್ಬತೇಯ್ಯಾ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ ಅಖೇತ್ತಞ್ಞೂ ಅಕುಸಲಾ ವಿಸಮೇ ಪಬ್ಬತೇ ಚರಿತುಂ। ತಸ್ಸಾ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ಅಗತಪುಬ್ಬಞ್ಚೇವ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ತಿಣಾನಿ ಖಾದೇಯ್ಯಂ, ಅಪೀತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸಾ ಪುರಿಮಂ ಪಾದಂ ನ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಾದಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ। ಸಾ ನ ಚೇವ ಅಗತಪುಬ್ಬಂ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಾನಿ ತಿಣಾನಿ ಖಾದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಅಪೀತಪುಬ್ಬಾನಿ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವೇಯ್ಯ; ಯಸ್ಮಿಂ ಚಸ್ಸಾ ಪದೇಸೇ ಠಿತಾಯ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ಅಗತಪುಬ್ಬಞ್ಚೇವ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ತಿಣಾನಿ ಖಾದೇಯ್ಯಂ, ಅಪೀತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ ತಞ್ಚ ಪದೇಸಂ ನ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾ ಹಿ ಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಾವೀ ಪಬ್ಬತೇಯ್ಯಾ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ ಅಖೇತ್ತಞ್ಞೂ ಅಕುಸಲಾ ವಿಸಮೇ ಪಬ್ಬತೇ ಚರಿತುಂ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಭಿಕ್ಖು ಬಾಲೋ ಅಬ್ಯತ್ತೋ ಅಖೇತ್ತಞ್ಞೂ ಅಕುಸಲೋ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ; ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ನ ಆಸೇವತಿ ನ ಭಾವೇತಿ ನ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ನ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

“ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ – ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿತುಂ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ – ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿತುಂ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಉಭತೋ ಭಟ್ಠೋ ಉಭತೋ ಪರಿಹೀನೋ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸಾ ಗಾವೀ ಪಬ್ಬತೇಯ್ಯಾ ಬಾಲಾ ಅಬ್ಯತ್ತಾ ಅಖೇತ್ತಞ್ಞೂ ಅಕುಸಲಾ ವಿಸಮೇ ಪಬ್ಬತೇ ಚರಿತುಂ’”।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಾವೀ ಪಬ್ಬತೇಯ್ಯಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಬ್ಯತ್ತಾ ಖೇತ್ತಞ್ಞೂ ಕುಸಲಾ ವಿಸಮೇ ಪಬ್ಬತೇ ಚರಿತುಂ। ತಸ್ಸಾ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ಅಗತಪುಬ್ಬಞ್ಚೇವ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ತಿಣಾನಿ ಖಾದೇಯ್ಯಂ, ಅಪೀತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸಾ ಪುರಿಮಂ ಪಾದಂ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಾದಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ। ಸಾ ಅಗತಪುಬ್ಬಞ್ಚೇವ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ತಿಣಾನಿ ಖಾದೇಯ್ಯ, ಅಪೀತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವೇಯ್ಯ। ಯಸ್ಮಿಂ ಚಸ್ಸಾ ಪದೇಸೇ ಠಿತಾಯ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ಅಗತಪುಬ್ಬಞ್ಚೇವ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ಅಖಾದಿತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ತಿಣಾನಿ ಖಾದೇಯ್ಯಂ, ಅಪೀತಪುಬ್ಬಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ ತಞ್ಚ ಪದೇಸಂ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾ ಹಿ ಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಾವೀ ಪಬ್ಬತೇಯ್ಯಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ಬ್ಯತ್ತಾ ಖೇತ್ತಞ್ಞೂ ಕುಸಲಾ ವಿಸಮೇ ಪಬ್ಬತೇ ಚರಿತುಂ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಭಿಕ್ಖು ಪಣ್ಡಿತೋ ಬ್ಯತ್ತೋ ಖೇತ್ತಞ್ಞೂ ಕುಸಲೋ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ

ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

"ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಅನಭಿಹಿಂಸಮಾನೋ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

"ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ ಸತೋ ಚ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇಯ್ಯಂ ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ - ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀತಿ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಅನಭಿಹಿಂಸಮಾನೋ ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

"ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಅನಭಿಹಿಂಸಮಾನೋ ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

"ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಅನಭಿಹಿಂಸಮಾನೋ ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ...ಪೇ॰... ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

"ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಅನಭಿಹಿಂಸಮಾನೋ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ 'ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ'ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

"ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಅನಭಿಹಿಂಸಮಾನೋ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ 'ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ'ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

"ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಅನಭಿಹಿಂಸಮಾನೋ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ।

“ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಅನಭಿಹಿಂಸಮಾನೋ ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ।

“ಯತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ತಂ ತದೇವ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿಪಿ ವುಟ್ಠಾತಿಪಿ, ತಸ್ಸ ಮುದು ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಕಮ್ಮಞ್ಞಂ। ಮುದುನಾ ಕಮ್ಮಞ್ಞೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ। ಸೋ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಸಮಾಧಿನಾ ಸುಭಾವಿತೇನ ಯಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ಅಭಿಞ್ಞಾಸಚ್ಛಿಕರಣೀಯಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ ಅಭಿಞ್ಞಾಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ತತ್ರ ತತ್ರೇವ ಸಕ್ಖಿಭಬ್ಬತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಸತಿ ಸತಿ ಆಯತನೇ।

“ಸೋ ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - ‘ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭವೇಯ್ಯಂ, ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಅಸ್ಸಂ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಅಸ್ಸಂ…ಪೇ॰… ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ, ತತ್ರ ತತ್ರೇವ ಸಕ್ಖಿಭಬ್ಬತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಸತಿ ಸತಿ ಆಯತನೇ।

“ಸೋ ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ…ಪೇ॰… ಸತಿ ಸತಿ ಆಯತನೇ।

“ಸೋ ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - ‘ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನೇಯ್ಯಂ, ಸರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸರಾಗಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನೇಯ್ಯಂ, ವೀತರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವೀತರಾಗಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನೇಯ್ಯಂ, ಸದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸದೋಸಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನೇಯ್ಯಂ, ವೀತದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವೀತದೋಸಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನೇಯ್ಯಂ, ಸಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಮೋಹಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನೇಯ್ಯಂ, ವೀತಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ಸಂಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ಅಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ಸಉತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ಅನುತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ಅಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ… ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ, ತತ್ರ ತತ್ರೇವ ಸಕ್ಖಿಭಬ್ಬತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಸತಿ ಸತಿ ಆಯತನೇ।

“ಸೋ ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - ‘ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಂ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ, ತತ್ರ ತತ್ರೇವ ಸಕ್ಖಿಭಬ್ಬತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಸತಿ ಸತಿ ಆಯತನೇ।

“ಸೋ ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - ‘ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ…ಪೇ॰… ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ, ತತ್ರ ತತ್ರೇವ ಸಕ್ಖಿಭಬ್ಬತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಸತಿ ಸತಿ ಆಯತನೇ।

“ಸೋ ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - ‘ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ, ತತ್ರ ತತ್ರೇವ ಸಕ್ಖಿಭಬ್ಬತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಸತಿ ಸತಿ ಆಯತನೇ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಝಾನಸುತ್ತಂ

೩೬. “ಪಠಮಮ್ಪಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ ; ದುತಿಯಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ; ತತಿಯಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ; ಚತುತ್ಥಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ; ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ; ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ;

ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ; ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ; ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮಿ।

"'ಪಠಮಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ...ಪೇ°... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಯದೇವ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ರೂಪಗತಂ ವೇದನಾಗತಂ ಸಞ್ಞಾಗತಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ವಿಞ್ಞಾಣಗತಂ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದುಕ್ಖತೋ ರೋಗತೋ ಗಣ್ಡತೋ ಸಲ್ಲತೋ ಅಘತೋ ಆಬಾಧತೋ ಪರತೋ ಪಲೋಕತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಅನತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತಿ [ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ (ಸ್ಯಾ°), ಪಟಿಪಾದೇತಿ (ಕ°) ಮ° ನಿ° ೨.೧೩೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ]। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತ್ವಾ [ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ°), ಪಟಿಪಾದೇತ್ವಾ (ಕ°)] ಅಮತಾಯ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ – 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಸ್ಸಾಸೋ ವಾ ಇಸ್ಸಾಸನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ತಿಣಪುರಿಸರೂಪಕೇ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇ ವಾ ಯೋಗ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ದೂರೇಪಾತೀ ಚ ಹೋತಿ ಅಕ್ಖಣವೇಧೀ ಚ ಮಹತೋ ಚ ಕಾಯಸ್ಸ ಪದಾಲೇತಾ [ಪದಾಲಿತಾ (ಕ°) ಅ° ನಿ° ೩.೧೩೪; ४.೧೮೧]; ಏವಮೇವಂ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ...ಪೇ°... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಯದೇವ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ರೂಪಗತಂ ವೇದನಾಗತಂ ಸಞ್ಞಾಗತಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ವಿಞ್ಞಾಣಗತಂ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದುಕ್ಖತೋ ರೋಗತೋ ಗಣ್ಡತೋ ಸಲ್ಲತೋ ಅಘತೋ ಆಬಾಧತೋ ಪರತೋ ಪಲೋಕತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಅನತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತಿ । ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತ್ವಾ ಅಮತಾಯ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ – 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। 'ಪಠಮಮ್ಪಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

"ದುತಿಯಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ...ಪೇ°... ತತಿಯಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ... 'ಚತುತ್ಥಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮೀ'ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಯದೇವ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ರೂಪಗತಂ ವೇದನಾಗತಂ ಸಞ್ಞಾಗತಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ವಿಞ್ಞಾಣಗತಂ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದುಕ್ಖತೋ ರೋಗತೋ ಗಣ್ಡತೋ ಸಲ್ಲತೋ ಅಘತೋ ಆಬಾಧತೋ ಪರತೋ ಪಲೋಕತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಅನತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತ್ವಾ ಅಮತಾಯ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ – 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಸ್ಸಾಸೋ ವಾ ಇಸ್ಸಾಸನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ತಿಣಪುರಿಸರೂಪಕೇ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇ ವಾ ಯೋಗ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ದೂರೇಪಾತೀ ಚ ಹೋತಿ ಅಕ್ಖಣವೇಧೀ ಚ ಮಹತೋ ಚ ಕಾಯಸ್ಸ ಪದಾಲೇತಾ ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ, ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಯದೇವ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ರೂಪಗತಂ ವೇದನಾಗತಂ...ಪೇ॰... ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ‘ಚತುತ್ಥಮ್ಪಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಝಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ। ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಯದೇವ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ವೇದನಾಗತಂ ಸಞ್ಞಾಗತಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ವಿಞ್ಞಾಣಗತಂ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದುಕ್ಖತೋ ರೋಗತೋ ಗಣ್ಡತೋ ಸಲ್ಲತೋ ಅಘತೋ ಆಬಾಧತೋ ಪರತೋ ಪಲೋಕತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಅನತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತ್ವಾ ಅಮತಾಯ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ – ‘ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಸ್ಸಾಸೋ ವಾ ಇಸ್ಸಾಸನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ತಿಣಪುರಿಸರೂಪಕೇ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇ ವಾ ಯೋಗ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ದೂರೇಪಾತೀ ಚ ಹೋತಿ ಅಕ್ಖಣವೇಧೀ ಚ ಮಹತೋ ಚ ಕಾಯಸ್ಸ ಪದಾಲೇತಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಯದೇವ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ವೇದನಾಗತಂ ಸಞ್ಞಾಗತಂ...ಪೇ॰... ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ‘ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“‘ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ...ಪೇ॰... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಖೋ ಪನೇತಂ ವುತ್ತಂ । ಕಿಞ್ಚೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಯದೇವ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ವೇದನಾಗತಂ ಸಞ್ಞಾಗತಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ವಿಞ್ಞಾಣಗತಂ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದುಕ್ಖತೋ ರೋಗತೋ ಗಣ್ಡತೋ ಸಲ್ಲತೋ ಅಘತೋ ಆಬಾಧತೋ ಪರತೋ ಪಲೋಕತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಅನತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತ್ವಾ ಅಮತಾಯ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ – ‘ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಸ್ಸಾಸೋ ವಾ ಇಸ್ಸಾಸನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ತಿಣಪುರಿಸರೂಪಕೇ ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಪುಞ್ಜೇ ವಾ ಯೋಗ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ, ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ದೂರೇಪಾತೀ ಚ ಹೋತಿ ಅಕ್ಖಣವೇಧೀ ಚ ಮಹತೋ ಚ ಕಾಯಸ್ಸ ಪದಾಲೇತಾ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಯದೇವ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ವೇದನಾಗತಂ ಸಞ್ಞಾಗತಂ ಸಙ್ಖಾರಗತಂ ವಿಞ್ಞಾಣಗತಂ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದುಕ್ಖತೋ ರೋಗತೋ ಗಣ್ಡತೋ ಸಲ್ಲತೋ ಅಘತೋ ಆಬಾಧತೋ ಪರತೋ ಪಲೋಕತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಅನತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಾಪೇತ್ವಾ ಅಮತಾಯ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ - ‘ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ‘ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಮ್ಪಾಹಂ, ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ವದಾಮೀ’ತಿ, ಇತಿ ಯಂ ತಂ ವುತ್ತಂ, ಇದಮೇತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವುತ್ತಂ।

“ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾವತಾ ಸಞ್ಞಾಸಮಾಪತ್ತಿ ತಾವತಾ ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ। ಯಾನಿ ಚ ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಸ್ಸಾಯ ದ್ವೇ ಆಯತನಾನಿ - ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಚ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೋ ಚ, ಝಾಯೀಹೇತೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲೇಹಿ ಸಮಾಪತ್ತಿವುಟ್ಠಾನಕುಸಲೇಹಿ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಅಕ್ಖಾತಬ್ಬಾನೀತಿ ವದಾಮೀ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಆನನ್ದಸುತ್ತಂ

೩೭. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ”ತಿ। “ಆವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಏತದವೋಚ -

“ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಆವುಸೋ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಆವುಸೋ! ಯಾವಞ್ಚಿದಂ ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ಅನುಬುದ್ಧೋ ಸತ್ತಾನಂ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಸೋಕಪರಿದೇವಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾಯ ದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾಯ ಞಾಯಸ್ಸ ಅಧಿಗಮಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ। ತದೇವ ನಾಮ ಚಕ್ಖುಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ತೇ ರೂಪಾ ತಞ್ಚಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸತಿ [ಪಟಿಸಂವೇದಯತಿ (ಕ॰)]। ತದೇವ ನಾಮ ಸೋತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ತೇ ಸದ್ದಾ ತಞ್ಚಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸತಿ। ತದೇವ ನಾಮ ಘಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ತೇ ಗನ್ಧಾ ತಞ್ಚಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸತಿ। ಸಾವ ನಾಮ ಜಿವ್ಹಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ತೇ ರಸಾ ತಞ್ಚಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸತಿ। ಸೋವ ನಾಮ ಕಾಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ತೇ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ತಞ್ಚಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸತೀ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಉದಾಯೀ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - “ಸಞ್ಞೀಮೇವ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ತದಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ ಉದಾಹು ಅಸಞ್ಞೀ”ತಿ? “ಸಞ್ಞೀಮೇವ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತದಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ನೋ ಅಸಞ್ಞೀ”ತಿ।

“ಕಿಂಸಞ್ಞೀ ಪನಾವುಸೋ, ತದಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದೇತೀ”ತಿ? “ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏವಂಸಞ್ಞೀಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತದಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏವಂಸಞ್ಞೀಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತದಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏವಂಸಞ್ಞೀಪಿ ಖೋ , ಆವುಸೋ, ತದಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದೇತೀ”ತಿ।

“ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಸಮಯಂ ಸಾಕೇತೇ ವಿಹರಾಮಿ ಅಞ್ಜನವನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ಅಥ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಜಟಿಲವಾಸಿಕಾ [ಜಟಿಲಗಾಹಿಯಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಜಡಿಲಭಾಗಿಕಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಭಿಕ್ಖುನೀ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಜಟಿಲವಾಸಿಕಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ಮಂ ಏತದವೋಚ - ‘ಯಾಯಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಸಮಾಧಿ ನ ಚಾಭಿನತೋ ನ ಚಾಪನತೋ ನ ಚ ಸಸಙ್ಖಾರನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾರಿತಗತೋ [ಸಸಙ್ಖಾರನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾರಿತವತೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಸಸಙ್ಖಾರನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾರಿವಾವಟೋ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೦೨; ೫.೨೭; ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೫೫], ವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಠಿತೋ, ಠಿತತ್ತಾ ಸನ್ತುಸಿತೋ, ಸನ್ತುಸಿತತ್ತಾ ನೋ ಪರಿತಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಸಮಾಧಿ ಕಿಂಫಲೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ’”ತಿ?

“ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸೋಹಂ, ಆವುಸೋ, ಜಟಿಲವಾಸಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ಏತದವೋಚಂ - ‘ಯಾಯಂ, ಭಗಿನಿ, ಸಮಾಧಿ ನ ಚಾಭಿನತೋ ನ ಚಾಪನತೋ ನ ಚ ಸಸಙ್ಖಾರನಿಗ್ಗಯ್ಹವಾರಿತಗತೋ, ವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಠಿತೋ, ಠಿತತ್ತಾ ಸನ್ತುಸಿತೋ, ಸನ್ತುಸಿತತ್ತಾ ನೋ ಪರಿತಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ, ಭಗಿನಿ, ಸಮಾಧಿ ಅಞ್ಞಾಫಲೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ’ತಿ। ಏವಂಸಞ್ಞೀಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ತದಾಯತನಂ ನೋ ಪಟಿಸಂವೇದೇತೀ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಲೋಕಾಯತಿಕಸುತ್ತಂ

೩೮. ಅಥ ಖೋ ದ್ವೇ ಲೋಕಾಯತಿಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ -

“ಪೂರಣೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಕಸ್ಸಪೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಸಬ್ಬದಸ್ಸಾವೀ ಅಪರಿಸೇಸಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - ‘ಚರತೋ ಚ ಮೇ ತಿಟ್ಠತೋ ಚ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಜಾಗರಸ್ಸ ಚ ಸತತಂ ಸಮಿತಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತ’ನ್ತಿ। ಸೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಅಹಂ ಅನನ್ತೇನ ಞಾಣೇನ ಅನನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ವಿಹರಾಮೀ’ತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ [ಅಯಮ್ಪಿ ಹಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ಸಬ್ಬದಸ್ಸಾವೀ ಅಪರಿಸೇಸಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - ‘ಚರತೋ ಚ ಮೇ ತಿಟ್ಠತೋ ಚ ಸುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಜಾಗರಸ್ಸ ಚ ಸತತಂ ಸಮಿತಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತ’ನ್ತಿ। ಸೋ [ಸೋಪಿ (?)] ಏವಮಾಹ - ‘ಅಹಂ ಅನನ್ತೇನ ಞಾಣೇನ ಅನನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ವಿಹರಾಮೀ’ತಿ। ಇಮೇಸಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಉಭಿನ್ನಂ ಞಾಣವಾದಾನಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿಪಚ್ಚನೀಕವಾದಾನಂ ಕೋ ಸಚ್ಚಂ ಆಹ ಕೋ ಮುಸಾ”ತಿ?

“ಅಲಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ! ತಿಟ್ಠತೇತಂ - ‘ಇಮೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಞಾಣವಾದಾನಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಿಪಚ್ಚನೀಕವಾದಾನಂ ಕೋ ಸಚ್ಚಂ ಆಹ ಕೋ ಮುಸಾ’ತಿ। ಧಮ್ಮಂ ವೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತಂ ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಪುರಿಸಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಠಿತಾ ಪರಮೇನ ಜವೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಪರಮೇನ ಚ ಪದವೀತಿಹಾರೇನ। ತೇ ಏವರೂಪೇನ ಜವೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅಸ್ಸು, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ದಳ್ಹಧಮ್ಮಾ [ದಳ್ಹಧಮ್ಮೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಅಂ॰ ನಿ॰ ४.४೫; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೧೬ ಚ, ತಂಸಂವಣ್ಣನಾಟೀಕಾಯೋ ಚ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಬ್ಯಾಕರಣಞ್ಚ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಧನುಗ್ಗಹೋ ಸಿಕ್ಖಿತೋ ಕತಹತ್ಥೋ ಕತೂಪಾಸನೋ ಲಹುಕೇನ ಅಸನೇನ ಅಪ್ಪಕಸಿರೇನ ತಿರಿಯಂ ತಾಲಚ್ಛಾಯಂ [ತಾಲಚ್ಛಾತಿಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ತಾಲಚ್ಛಾದಿಂ (ಕ॰) ಅಂ॰ ನಿ॰ ४.४೫; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೬೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಅತಿಪಾತೇಯ್ಯ; ಏವರೂಪೇನ ಚ ಪದವೀತಿಹಾರೇನ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪುರತ್ಥಿಮಾ ಸಮುದ್ದಾ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಸಮುದ್ದೋ ಅಥ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಠಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಅಹಂ ಗಮನೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಅಸಿತಪೀತಖಾಯಿತಸಾಯಿತಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಕಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ನಿದ್ದಾಕಿಲಮಥಪಟಿವಿನೋದನಾ ವಸ್ಸಸತಾಯುಕೋ ವಸ್ಸಸತಜೀವೀ ವಸ್ಸಸತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪ್ಪತ್ವಾವ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಅನ್ತರಾ ಕಾಲಂ ಕರೇಯ್ಯ। ಅಥ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ…ಪೇ॰… ಅಥ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ… ಅಥ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಠಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಅಹಂ ಗಮನೇನ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಅಸಿತಪೀತಖಾಯಿತಸಾಯಿತಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಕಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ನಿದ್ದಾಕಿಲಮಥಪಟಿವಿನೋದನಾ ವಸ್ಸಸತಾಯುಕೋ ವಸ್ಸಸತಜೀವೀ ವಸ್ಸಸತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪ್ಪತ್ವಾವ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಅನ್ತರಾ ಕಾಲಂ ಕರೇಯ್ಯ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ನಾಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಏವರೂಪಾಯ ಸನ್ಧಾವನಿಕಾಯ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ಞಾತೇಯ್ಯಂ ದಟ್ಠೇಯ್ಯಂ ಪತ್ತೇಯ್ಯನ್ತಿ ವದಾಮಿ। ನ ಚಾಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಅಪ್ಪತ್ವಾವ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅನ್ತಕಿರಿಯಂ ವದಾಮಿ।

“ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಕಾಮಗುಣಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಲೋಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ; ಸೋತವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಸದ್ದಾ…ಪೇ॰… ಘಾನವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಗನ್ಧಾ… ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರಸಾ… ಕಾಯವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ; ಇಮೇ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಲೋಕೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

“ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಮಾಗಮ್ಮ, ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇ ವಿಹರತಿ’। ತಮಞ್ಞೇ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಅಯಮ್ಪಿ ಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಿಸ್ಸಟೋ ಲೋಕಮ್ಹಾ’ತಿ। ಅಹಮ್ಪಿ ಹಿ [ಅಹಮ್ಪಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಯಮ್ಪಿ ಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಿಸ್ಸಟೋ ಲೋಕಮ್ಹಾ’”ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಮಾಗಮ್ಮ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇ ವಿಹರತಿ’। ತಮಞ್ಞೇ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಅಯಮ್ಪಿ ಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಿಸ್ಸಟೋ ಲೋಕಮ್ಹಾ’ತಿ। ಅಹಮ್ಪಿ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಯಮ್ಪಿ ಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಿಸ್ಸಟೋ ಲೋಕಮ್ಹಾ’”ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಮಾಗಮ್ಮ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇ ವಿಹರತಿ’। ತಮಞ್ಞೇ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಅಯಮ್ಪಿ ಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಿಸ್ಸಟೋ ಲೋಕಮ್ಹಾ’ತಿ । ಅಹಮ್ಪಿ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಯಮ್ಪಿ ಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಿಸ್ಸಟೋ ಲೋಕಮ್ಹಾ’”ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ , ‘ಭಿಕ್ಖು ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಮಾಗಮ್ಮ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇ ವಿಹರತಿ’। ತಮಞ್ಞೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಅಯಮ್ಪಿ ಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಿಸ್ಸಟೋ ಲೋಕಮ್ಹಾ’ತಿ। ಅಹಮ್ಪಿ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಏವಂ ವದಾಮಿ – ‘ಅಯಮ್ಪಿ ಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನೋ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಿಸ್ಸಟೋ ಲೋಕಮ್ಹಾ’”ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತಮಾಗಮ್ಮ ಲೋಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇ ವಿಹರತಿ ತಿಣ್ಣೋ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ’”ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮಸುತ್ತಂ

೩೯. “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ [ಸಮುಪಬ್ಬೂಳ್ಹೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ಅಸುರಾ ಜಿನಿಂಸು, ದೇವಾ ಪರಾಜಯಿಂಸು [ಪರಾಜಿಯಿಂಸು (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]। ಪರಾಜಿತಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ [ದೇವಾ ಭೀತಾ (ಪೀ॰)] ಅಪಯಿಂಸುಯೇವ [ಅಪಯಂಸ್ವೇವ (ಸೀ॰)] ಉತ್ತರೇನಾಭಿಮುಖಾ, ಅಭಿಯಿಂಸು [ಅಭಿಯಂಸು (ಸೀ॰)] ಅಸುರಾ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಅಭಿಯನ್ತೇವ ಖೋ ಅಸುರಾ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಅಸುರೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಯ್ಯಾಮಾ’ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ಅಸುರೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಸುಂ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾವ ಜಿನಿಂಸು, ದೇವಾ ಪರಾಜಯಿಂಸು। ಪರಾಜಿತಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ಅಪಯಿಂಸುಯೇವ ಉತ್ತರೇನಾಭಿಮುಖಾ, ಅಭಿಯಿಂಸು ಅಸುರಾ”।

ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಅಭಿಯನ್ತೇವ ಖೋ ಅಸುರಾ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಅಸುರೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಯ್ಯಾಮಾ’ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ಅಸುರೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಸುಂ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾವ ಜಿನಿಂಸು, ದೇವಾ ಪರಾಜಯಿಂಸು। ಪರಾಜಿತಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ಭೀತಾ ದೇವಪುರಂಯೇವ ಪವಿಸಿಂಸು। ದೇವಪುರಗತಾನಞ್ಚ ಪನ [ಪುನ (ಕ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಭೀರುತ್ತಾನಗತೇನ ಖೋ ದಾನಿ ಮಯಂ ಏತರಹಿ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರಾಮ ಅಕರಣೀಯಾ ಅಸುರೇಹೀ’ತಿ। ಅಸುರಾನಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಭೀರುತ್ತಾನಗತೇನ ಖೋ ದಾನಿ ದೇವಾ ಏತರಹಿ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರನ್ತಿ ಅಕರಣೀಯಾ ಅಮ್ಹೇಹೀ’ತಿ।

“ಭೂತಪುಬ್ಬಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾಸುರಸಙ್ಗಾಮೋ ಸಮುಪಬ್ಯೂಳ್ಹೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಗಾಮೇ ದೇವಾ ಜಿನಿಂಸು, ಅಸುರಾ ಪರಾಜಯಿಂಸು। ಪರಾಜಿತಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾ ಅಪಯಿಂಸುಯೇವ ದಕ್ಖಿಣೇನಾಭಿಮುಖಾ, ಅಭಿಯಿಂಸು ದೇವಾ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಅಭಿಯನ್ತೇವ ಖೋ ದೇವಾ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ದೇವೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಯ್ಯಾಮಾ’ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾ ದೇವೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಸುಂ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ಜಿನಿಂಸು, ಅಸುರಾ ಪರಾಜಯಿಂಸು। ಪರಾಜಿತಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾ ಅಪಯಿಂಸುಯೇವ ದಕ್ಖಿಣೇನಾಭಿಮುಖಾ, ಅಭಿಯಿಂಸು ದೇವಾ”।

ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಅಭಿಯನ್ತೇವ ಖೋ ದೇವಾ। ಯಂನೂನ ಮಯಂ ತತಿಯಮ್ಪಿ ದೇವೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಯ್ಯಾಮಾ’ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾ ದೇವೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮೇಸುಂ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಾ ಜಿನಿಂಸು, ಅಸುರಾ ಪರಾಜಯಿಂಸು। ಪರಾಜಿತಾ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾ ಭೀತಾ ಅಸುರಪುರಂಯೇವ ಪವಿಸಿಂಸು।

ಅಸುರಪುರಗತಾನಞ್ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುರಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಭೀರುತ್ತಾನಗತೇನ ಖೋ ದಾನಿ ಮಯಂ ಏತರಹಿ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರಾಮ ಅಕರಣೀಯಾ ದೇವೇಹೀ’ತಿ। ದೇವಾನಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಭೀರುತ್ತಾನಗತೇನ ಖೋ ದಾನಿ ಅಸುರಾ ಏತರಹಿ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರನ್ತಿ ಅಕರಣೀಯಾ ಅಮ್ಹೇಹೀ’ತಿ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಭೀರುತ್ತಾನಗತೇನ ಖೋ ದಾನಾಹಂ ಏತರಹಿ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರಾಮಿ ಅಕರಣೀಯೋ ಮಾರಸ್ಸಾ’ತಿ । ಮಾರಸ್ಸಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಿಮತೋ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಭೀರುತ್ತಾನಗತೇನ ಖೋ ದಾನಿ ಭಿಕ್ಖು ಏತರಹಿ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರತಿ ಅಕರಣೀಯೋ ಮಯ್ಹ’”ನ್ತಿ।

“ಯಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಭೀರುತ್ತಾನಗತೇನ ಖೋ ದಾನಾಹಂ ಏತರಹಿ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರಾಮಿ ಅಕರಣೀಯೋ ಮಾರಸ್ಸಾ’ತಿ। ಮಾರಸ್ಸಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಾಪಿಮತೋ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಭೀರುತ್ತಾನಗತೇನ ಖೋ ದಾನಿ ಭಿಕ್ಖು ಏತರಹಿ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರತಿ, ಅಕರಣೀಯೋ ಮಯ್ಹ’”ನ್ತಿ।

“ಯಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತಮಕಾಸಿ ಮಾರಂ, ಅಪದಂ ವಧಿತ್ವಾ ಮಾರಚಕ್ಖುಂ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೋ ಪಾಪಿಮತೋ ತಿಣ್ಣೋ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ’”ನ್ತಿ।

“ಯಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ… ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ… ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ… ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ‘ಭಿಕ್ಖು ಅನ್ತಮಕಾಸಿ ಮಾರಂ, ಅಪದಂ ವಧಿತ್ವಾ ಮಾರಚಕ್ಖುಂ ಅದಸ್ಸನಂ ಗತೋ ಪಾಪಿಮತೋ ತಿಣ್ಣೋ ಲೋಕೇ ವಿಸತ್ತಿಕ’”ನ್ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನಾಗಸುತ್ತಂ

೪೦. “ಯಸ್ಮಿಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಗೋಚರಪಸುತಸ್ಸ ಹತ್ಥೀಪಿ ಹತ್ಥಿನಿಯೋಪಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭಾಪಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪಾಪಿ ಪುರತೋ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿಣಗ್ಗಾನಿ ಛಿನ್ದನ್ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರಞ್ಞಿಕೋ ನಾಗೋ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ಹರಾಯತಿ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಗೋಚರಪಸುತಸ್ಸ ಹತ್ಥೀಪಿ ಹತ್ಥಿನಿಯೋಪಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭಾಪಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪಾಪಿ ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಂ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಖಾದನ್ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರಞ್ಞಿಕೋ ನಾಗೋ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ಹರಾಯತಿ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಓಗಾಹಂ ಓತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥೀಪಿ ಹತ್ಥಿನಿಯೋಪಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭಾಪಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪಾಪಿ ಪುರತೋ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಉದಕಂ ಆಲೋಳೇನ್ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರಞ್ಞಿಕೋ ನಾಗೋ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ಹರಾಯತಿ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಓಗಾಹಾ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆರಞ್ಞಿಕೋ ನಾಗೋ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ಹರಾಯತಿ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ।

“ತಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಏತರಹಿ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರಾಮಿ ಹತ್ಥೀಹಿ ಹತ್ಥಿನೀಹಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭೇಹಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪೇಹಿ । ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಾಮಿ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚ ಮೇ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಖಾದನ್ತಿ [ಖಾದಿತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಮಹಾವ॰ ೪೬೭ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಆವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವಾಮಿ, ಓಗಾಹಾ ಚ [ಓಗಾಹಾಪಿ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಮಹಾವ॰ ೪೬೭ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಮೇ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಏಕೋ ಗಣಸ್ಮಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಏಕೋ ಗಣಸ್ಮಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಹರತಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದತಿ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚಸ್ಸ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ನ ಖಾದನ್ತಿ [ನ ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚ ಸಾಖಾಭಙ್ಗ ಖಾದತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಅನಾವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವತಿ, ಓಗಾಹಾ ಚಸ್ಸ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ನ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

“ತಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹಾಸಿಂ ಹತ್ಥೀಹಿ ಹತ್ಥಿನೀಹಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭೇಹಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪೇಹಿ, ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಿಂ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚ ಮೇ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಖಾದಿಂಸು, ಆವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಅಪಾಯಿಂ, ಓಗಾಹಾ [ಏತ್ಥ ಪಿಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಪಿ ನತ್ಥಿ] ಚ ಮೇ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಅಗಮಂಸು। ಸೋಹಂ ಏತರಹಿ ಏಕೋ ಗಣಸ್ಮಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಹರಾಮಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಾಮಿ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚ ಮೇ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ನ ಖಾದನ್ತಿ, ಅನಾವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವಾಮಿ, ಓಗಾಹಾ ಚ ಮೇ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ನ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತೀ’ತಿ। ಸೋ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಾಖಾಭಙ್ಗೇನ ಕಾಯಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತಮನೋ ಸೋಣ್ಡಂ ಸಂಹರತಿ [ಕಣ್ಡುಂ ಸಂಹನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰) ಕಣ್ಡುಂ ಸಂಹನತಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಏತ್ಥ ಕಣ್ಡುವನದುಕ್ಖಂ ವಿನೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ],।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖು ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಉಪಾಸಿಕಾಹಿ ರಞ್ಞಾ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇಹಿ, ತಸ್ಮಿಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - ‘ಅಹಂ ಖೋ ಏತರಹಿ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರಾಮಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಉಪಾಸಿಕಾಹಿ ರಞ್ಞಾ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇಹಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಏಕೋ ಗಣಸ್ಮಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ವಿವಿತ್ತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಭಜತಿ ಅರಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಪಬ್ಬತಂ ಕನ್ದರಂ ಗಿರಿಗುಹಂ ಸುಸಾನಂ ವನಪತ್ಥಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಂ ಪಲಾಲಪುಞ್ಜಂ । ಸೋ ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।

“ಸೋ ಅಭಿಜ್ಝಂ ಲೋಕೇ ಪಹಾಯ ವಿಗತಾಭಿಜ್ಝೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ; ಬ್ಯಾಪಾದಪದೋಸಂ ಪಹಾಯ ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ವಿಹರತಿ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ, ಬ್ಯಾಪಾದಪದೋಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ; ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಹಾಯ ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ವಿಹರತಿ ಆಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಥಿನಮಿದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ; ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ ಅನುದ್ಧತೋ ವಿಹರತಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವೂಪಸನ್ತಚಿತ್ತೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ; ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾಯ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಅಕಥಂಕಥೀ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಸೋ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪಹಾಯ ಚೇತಸೋ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಪಞ್ಞಾಯ ದುಬ್ಬಲೀಕರಣೇ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಅತ್ತಮನೋ ಸೋಣ್ಡಂ ಸಂಹರತಿ [ಕಣ್ಡುಂ ಸಂಹನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಕಣ್ಡುಂ ಸಂಹನತಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಏತ್ಥ ಕಣ್ಡುವನಸದಿಸಂ ಝಾನಪಟಿಪಕ್ಖಂ ಕಿಲೇಸದುಕ್ಖಂ ವಿನೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ]। ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಅತ್ತಮನೋ ಸೋಣ್ಡಂ ಸಂಹರತಿ।

“ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಅತ್ತಮನೋ ಸೋಣ್ಡಂ ಸಂಹರತಿ। ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ… ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ… ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ… ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತಮನೋ ಸೋಣ್ಡಂ ಸಂಹರತೀ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ತಪುಸ್ಸಸುತ್ತಂ

೪೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಲ್ಲೇಸು ವಿಹರತಿ ಉರುವೇಲಕಪ್ಪಂ ನಾಮ ಮಲ್ಲಾನಂ ನಿಗಮೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಉರುವೇಲಕಪ್ಪಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಉರುವೇಲಕಪ್ಪೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಇಧೇವ ತಾವ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಹೋಹಿ, ಯಾವಾಹಂ ಮಹಾವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹಾಮಿ ದಿವಾವಿಹಾರಾಯಾ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಮಹಾವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ಖೋ ತಪುಸ್ಸೋ ಗಹಪತಿ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ತಪುಸ್ಸೋ ಗಹಪತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ -

“ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗಿನೋ ಕಾಮಾರಾಮಾ ಕಾಮರತಾ ಕಾಮಸಮ್ಮುದಿತಾ। ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಿಹೀನಂ ಕಾಮಭೋಗೀನಂ ಕಾಮಾರಾಮಾನಂ ಕಾಮರತಾನಂ ಕಾಮಸಮ್ಮುದಿತಾನಂ ಪಪಾತೋ ವಿಯ ಖಾಯತಿ, ಯದಿದಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ। ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ‘ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ದಹರಾನಂ ದಹರಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’ [ಪಸ್ಸತಂ (?)]। ತಯಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಬಹುನಾ ಜನೇನ ವಿಸಭಾಗೋ, ಯದಿದಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮ”ನ್ತಿ।

“ಅತ್ಥಿ ಖೋ ಏತಂ, ಗಹಪತಿ, ಕಥಾಪಾಭತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಆಯಾಮ, ಗಹಪತಿ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

“ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ತಪುಸ್ಸೋ ಗಹಪತಿ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತಪುಸ್ಸೇನ ಗಹಪತಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಅಯಂ , ಭನ್ತೇ, ತಪುಸ್ಸೋ ಗಹಪತಿ ಏವಮಾಹ - ‘ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಗಿಹೀ ಕಾಮಭೋಗಿನೋ ಕಾಮಾರಾಮಾ ಕಾಮರತಾ ಕಾಮಸಮ್ಮುದಿತಾ, ತೇಸಂ ನೋ ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಿಹೀನಂ ಕಾಮಭೋಗೀನಂ ಕಾಮಾರಾಮಾನಂ ಕಾಮರತಾನಂ ಕಾಮಸಮ್ಮುದಿತಾನಂ ಪಪಾತೋ ವಿಯ ಖಾಯತಿ, ಯದಿದಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ’। ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ‘ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ದಹರಾನಂ ದಹರಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಯಿದಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಬಹುನಾ ಜನೇನ ವಿಸಭಾಗೋ ಯದಿದಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮ’”ನ್ತಿ।

“ಏವಮೇತಂ, ಆನನ್ದ, ಏವಮೇತಂ, ಆನನ್ದ! ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಪುಬ್ಬೇವ ಸಮ್ಬೋಧಾ ಅನಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸೇವ ಸತೋ ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಸಾಧು ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ , ಸಾಧು ಪವಿವೇಕೋ’ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಮೇ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಕಾಮೇಸು ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ । ತಸ್ಮಾ ಮೇ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ [ಬಹುಲೀಕರೇಯ್ಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಕಾಮಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ । ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ಮೇ ಕಾಮಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅವಿತಕ್ಕೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಮೇ ಅವಿತಕ್ಕೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ವಿತಕ್ಕೇಸು ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ಅವಿತಕ್ಕೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ। ತಸ್ಮಾ ಮೇ ಅವಿತಕ್ಕೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ವಿತಕ್ಕೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಅವಿತಕ್ಕೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ಅವಿತಕ್ಕೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ವಿತಕ್ಕೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ, ಅವಿತಕ್ಕೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅವಿತಕ್ಕೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ವಿತಕ್ಕಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ಮೇ ವಿತಕ್ಕಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ ಸತೋ ಚ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇಯ್ಯಂ ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ – ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀತಿ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ

ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ , ಯೇನ ಮೇ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಪೀತಿಯಾ ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ। ತಸ್ಮಾ ಮೇ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಪೀತಿಯಾ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪೀತಿಯಾ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ…ಪೇ॰… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಪೀತಿಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ಮೇ ಪೀತಿಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ।

"ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಮೇ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖೇ ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ। ತಸ್ಮಾ ಮೇ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ಮೇ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ।

"ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ "ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ"ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಮೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ –

‘ರೂಪೇಸು ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ। ತಸ್ಮಾ ಮೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ರೂಪೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ರೂಪೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ರೂಪಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ಮೇ ರೂಪಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ “ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ”ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಮೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ। ತಸ್ಮಾ ಮೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ಮೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಮೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ। ತಸ್ಮಾ ಮೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ

ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ 'ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ'ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ಮೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ।

"ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಮೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ। ತಸ್ಮಾ ಮೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹರತೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ಸುಖಿನೋ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ಯಾವದೇವ ಆಬಾಧಾಯ; ಏವಮೇವಸ್ಸ ಮೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ ಮೇ ಹೋತಿ ಆಬಾಧೋ।

"ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಯಂನೂನಾಹಂ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಮೇ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಖೋ ಮೇ ಆದೀನವೋ ಅದಿಟ್ಠೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅಬಹುಲೀಕತೋ, ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೇ ಚ ಆನಿಸಂಸೋ ಅನಧಿಗತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ ಅನಾಸೇವಿತೋ। ತಸ್ಮಾ ಮೇ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನಪ್ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ'। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ,

ಆನನ್ದ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಸಚೇ ಖೋ ಅಹಂ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವೇಯ್ಯಂ, ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಮೇ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದೇಯ್ಯ ಪಸೀದೇಯ್ಯ ಸನ್ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ವಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ’। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಬಹುಲಮಕಾಸಿಂ , ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಅಧಿಗಮ್ಮ ತಮಾಸೇವಿಂ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಸೀದತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸತೋ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಾಮಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ಮೇ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಅಗಮಂಸು।

“ಯಾವಕೀವಞ್ಚಾಹಂ , ಆನನ್ದ, ಇಮಾ ನವ ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ನ ಏವಂ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಮ್ಪಿ ವುಟ್ಠಹಿಮ್ಪಿ, ನೇವ ತಾವಾಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ‘ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ’ತಿ ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ। ಯತೋ ಚ ಖೋ ಅಹಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಾ ನವ ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಏವಂ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿಮ್ಪಿ ವುಟ್ಠಹಿಮ್ಪಿ, ಅಥಾಹಂ, ಆನನ್ದ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ‘ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ’ತಿ ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ। ಞಾಣಞ್ಚ ಪನ ಮೇ ದಸ್ಸನಂ ಉದಪಾದಿ – ‘ಅಕುಪ್ಪಾ ಮೇ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ [ವಿಮುತ್ತಿ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಕ॰)], ಅಯಮನ್ತಿಮಾ ಜಾತಿ, ನತ್ಥಿ ದಾನಿ ಪುನಬ್ಭವೋ’”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಮಹಾವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ದ್ವೇ ವಿಹಾರಾ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಗಾವೀ ಝಾನೇನ ಪಞ್ಚಮಂ।
ಆನನ್ದೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೇವೋ, ನಾಗೇನ ತಪುಸ್ಸೇನ ಚಾತಿ॥

೫. ಸಾಮಞ್ಞವಗ್ಗೋ

೧. ಸಮ್ಬಾಧಸುತ್ತಂ

೪೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉದಾಯೀ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಆನನ್ದೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಉದಾಯೀ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – ''ವುತ್ತಮಿದಂ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಚಾಲಚಣ್ಡೇನ ದೇವಪುತ್ತೇನ –

''ಸಮ್ಬಾಧೇ ಗತಂ [ಸಮ್ಬಾಧೇ ವತ (ಸೀ॰)] ಓಕಾಸಂ, ಅವಿದ್ವಾ ಭೂರಿಮೇಧಸೋ।
ಯೋ ಝಾನಮಬುಜ್ಝಿ ಬುದ್ಧೋ, ಪಟಿಲೀನನಿಸಭೋ ಮುನೀ''ತಿ॥

''ಕತಮೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೋ, ಕತಮೋ ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ''ತಿ? ''ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಆವುಸೋ, ಕಾಮಗುಣಾ ಸಮ್ಬಾಧೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ, ಸೋತವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಸದ್ದಾ...ಪೇ॰... ಘಾನವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಗನ್ಧಾ... ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರಸಾ... ಕಾಯವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ। ಇಮೇ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ ಸಮ್ಬಾಧೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ।

''ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ...ಪೇ॰... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ। ತತ್ರಾಪತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಾಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ? ಯದೇವ ತತ್ಥ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾ ಅನಿರುದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ।

''ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ । ತತ್ರಾಪತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಾಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ? ಯದೇವ ತತ್ಥ ಪೀತಿ ಅನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ , ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ।

''ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ। ತತ್ರಾಪತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಾಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ? ಯದೇವ ತತ್ಥ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಂ ಅನಿರುದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ।

''ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ। ತತ್ರಾಪತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಾಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ? ಯದೇವ ತತ್ಥ ರೂಪಸಞ್ಞಾ ಅನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ।

''ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ 'ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ'ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ। ತತ್ರಾಪತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಾಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ? ಯದೇವ ತತ್ಥ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ಅನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ । ತತ್ರಾಪತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಾಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ? ಯದೇವ ತತ್ಥ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ಅನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ। ತತ್ರಾಪತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಾಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ? ಯದೇವ ತತ್ಥ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ಅನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ। ತತ್ರಾಪತ್ಥಿ ಸಮ್ಬಾಧೋ। ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ? ಯದೇವ ತತ್ಥ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ಅನಿರುದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಮ್ಬಾಧೋ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಬಾಧೇ ಓಕಾಸಾಧಿಗಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಕಾಯಸಕ್ಖೀಸುತ್ತಂ

೪೩. “‘ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ’ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ”ತಿ? “ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ ಚ ತದಾಯತನಂ ತಥಾ ತಥಾ ನಂ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ ಚ ತದಾಯತನಂ ತಥಾ ತಥಾ ನಂ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ ಚ ತದಾಯತನಂ ತಥಾ ತಥಾ ನಂ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ ಚ ತದಾಯತನಂ ತಥಾ ತಥಾ ನಂ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ”ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಸುತ್ತಂ

೪೪. ‘‘‘ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ’ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ’’ತಿ?

‘‘ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ನಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ…ಪೇ॰…।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ನಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ’’ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತಸುತ್ತಂ

೪೫. ‘‘‘ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತೋ ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತೋ’ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ’’ತಿ?

‘‘ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ ಚ ತದಾಯತನಂ ತಥಾ ತಥಾ ನಂ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ನಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ…ಪೇ॰…।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಥಾ ಯಥಾ ಚ ತದಾಯತನಂ ತಥಾ ತಥಾ ನಂ ಕಾಯೇನ ಫುಸಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ನಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಉಭತೋಭಾಗವಿಮುತ್ತೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ’’ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಧಮ್ಮಸುತ್ತಂ

೪೬. ‘‘‘ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ’ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ’’ತಿ?

‘‘ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ…ಪೇ॰…।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ’’ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತಂ

೪೭. ‘‘‘ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ’’ತಿ?

“ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ…ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತಂ

೪೮. “‘ನಿಬ್ಬಾನಂ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ…ಪೇ॰…। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತಂ

೪೯. “‘ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ…ಪೇ॰…। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ತದಙ್ಗನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತಂ

೫೦. “‘ತದಙ್ಗನಿಬ್ಬಾನಂ ತದಙ್ಗನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ…ಪೇ॰…। ನವಮಂ।

೧೦. ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಸುತ್ತಂ

೫೧. “‘ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ”ತಿ?

“ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ …ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ …ಪೇ॰…।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಸಾಮಞ್ಞವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಸಮ್ಬಾಧೋ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಪಞ್ಞಾ,
ಉಭತೋಭಾಗೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಾ ದ್ವೇ।
ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ,
ತದಙ್ಗದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕೇನ ಚಾತಿ॥

ಪಠಮಪಣ್ಣಾಸಕಂ ಸಮತ್ತಂ।

೨. ದುತಿಯಪಣ್ಣಾಸಕಂ

(೬) ೧. ಖೇಮವಗ್ಗೋ

೧. ಖೇಮಸುತ್ತಂ

೫೨. '''ಖೇಮಂ ಖೇಮ'ನ್ತಿ , ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಖೇಮಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ''ತಿ?

''ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ...ಪೇ॰... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಖೇಮಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ...ಪೇ॰...।

''ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಖೇಮಂ ವುತ್ತಂ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ''ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಖೇಮಪ್ಪತ್ತಸುತ್ತಂ

೫೩. ಖೇಮಪ್ಪತ್ತೋ ಖೇಮಪ್ಪತ್ತೋತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ...ಪೇ॰...। ದುತಿಯಂ।

೩. ಅಮತಸುತ್ತಂ

೫೪. ಅಮತಂ ಅಮತನ್ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ...ಪೇ॰...। ತತಿಯಂ।

೪. ಅಮತಪ್ಪತ್ತಸುತ್ತಂ

೫೫. ಅಮತಪ್ಪತ್ತೋ ಅಮತಪ್ಪತ್ತೋತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ...ಪೇ॰...। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಅಭಯಸುತ್ತಂ

೫೬. ಅಭಯಂ ಅಭಯನ್ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ...ಪೇ॰...। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಭಯಪ್ಪತ್ತಸುತ್ತಂ

೫೭. ಅಭಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಭಯಪ್ಪತ್ತೋತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ...ಪೇ॰...। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸುತ್ತಂ

೫೮. ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಪಸ್ಸದ್ಧೀತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ...ಪೇ॰...। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಅನುಪುಬ್ಬಪಸ್ಸದ್ಧಿಸುತ್ತಂ

೫೯. ಅನುಪುಬ್ಬಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಅನುಪುಬ್ಬಪಸ್ಸದ್ಧೀತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ...ಪೇ॰...। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ನಿರೋಧಸುತ್ತಂ

೬೦. ನಿರೋಧೋ ನಿರೋಧೋತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ…ಪೇ॰…। ನವಮಂ।

೧೦. ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧಸುತ್ತಂ

೬೧. ‘‘‘ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧೋ ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧೋ’ತಿ, ಆವುಸೋ, ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ’’ತಿ?

‘‘ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಪರಿಯಾಯೇನ…ಪೇ॰… ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚಸ್ಸ ದಿಸ್ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ನಿಪ್ಪರಿಯಾಯೇನಾ’’ತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ಅಭಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೬೨. ‘‘ನವ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ। ಕತಮೇ ನವ? ರಾಗಂ, ದೋಸಂ, ಮೋಹಂ, ಕೋಧಂ, ಉಪನಾಹಂ, ಮಕ್ಖಂ, ಪಳಾಸಂ, ಇಸ್ಸಂ, ಮಚ್ಛರಿಯಂ – ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಧಮ್ಮೇ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಅಭಬ್ಬೋ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ।

‘‘ನವ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತುಂ। ಕತಮೇ ನವ? ರಾಗಂ, ದೋಸಂ, ಮೋಹಂ, ಕೋಧಂ, ಉಪನಾಹಂ, ಮಕ್ಖಂ, ಪಳಾಸಂ, ಇಸ್ಸಂ, ಮಚ್ಛರಿಯಂ – ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನವ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೋ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತು’’ನ್ತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

ಖೇಮವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಖೇಮೋ ಚ ಅಮತಞ್ಚೇವ, ಅಭಯಂ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯೇನ ಚ।
ನಿರೋಧೋ ಅನುಪುಬ್ಬೋ ಚ, ಧಮ್ಮಂ ಪಹಾಯ ಭಬ್ಬೇನ ಚಾತಿ॥

(೭) ೧. ಸತಿಪಟ್ಠಾನವಗ್ಗೋ

೧. ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಸುತ್ತಂ

೬೩. "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋ, ಮುಸಾವಾದೋ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಂ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಿ।

"ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ; ವೇದನಾಸು…ಪೇ॰… ಚಿತ್ತೇ…ಪೇ॰… ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ನೀವರಣಸುತ್ತಂ

೬೪. "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನೀವರಣಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದನೀವರಣಂ, ಬ್ಯಾಪಾದನೀವರಣಂ, ಥಿನಮಿದ್ಧನೀವರಣಂ , ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚನೀವರಣಂ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನೀವರಣಂ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾನಿ।

"ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ನೀವರಣಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ; ವೇದನಾಸು…ಪೇ॰… ಚಿತ್ತೇ…ಪೇ॰… ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ನೀವರಣಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಕಾಮಗುಣಸುತ್ತಂ

೬೫. "ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಮಗುಣಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ, ಸೋತವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಸದ್ದಾ…ಪೇ॰… ಘಾನವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಗನ್ಧಾ… ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರಸಾ… ಕಾಯವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ।

"ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಕಾಮಗುಣಾನಂ ಪಹಾನಾಯ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಸುತ್ತಂ

೬೬. "ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ರೂಪುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ, ವೇದನುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ, ಸಞ್ಞುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ, ಸಙ್ಖಾರುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ, ವಿಞ್ಞಾಣುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ।

“ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಪಹಾನಾಯ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಸುತ್ತಂ

೭೭. “ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೋ, ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ, ಬ್ಯಾಪಾದೋ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚೋರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ।

“ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪಹಾನಾಯ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಗತಿಸುತ್ತಂ

೭೮. “ಪಞ್ಚಿಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗತಿಯೋ। ಕತಮಾ ಪಞ್ಚ? ನಿರಯೋ, ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ , ಪೇತ್ತಿವಿಸಯೋ, ಮನುಸ್ಸಾ, ದೇವಾ - ಇಮಾ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಗತಿಯೋ।

“ಇಮಾಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಪಹಾನಾಯ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಮಚ್ಛರಿಯಸುತ್ತಂ

೭೯. “ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಚ್ಛರಿಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಆವಾಸಮಚ್ಛರಿಯಂ, ಕುಲಮಚ್ಛರಿಯಂ, ಲಾಭಮಚ್ಛರಿಯಂ, ವಣ್ಣಮಚ್ಛರಿಯಂ, ಧಮ್ಮಮಚ್ಛರಿಯಂ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಮಚ್ಛರಿಯಾನಿ।

“ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಚ್ಛರಿಯಾನಂ ಪಹಾನಾಯ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಉದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಸುತ್ತಂ

೮೦. “ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ರೂಪರಾಗೋ, ಅರೂಪರಾಗೋ, ಮಾನೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚುದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಿ ಸಂಯೋಜನಾನಿ।

“ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಉದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪಹಾನಾಯ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಚೇತೋಖಿಲಸುತ್ತಂ

೮೧. [ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೨೦೫; ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೧೯; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೫] “ಪಞ್ಚಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋಖಿಲಾ [ಚೇತೋಖೀಲಾ (ಕ॰)]। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥರಿ ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥರಿ ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ

ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ , ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಚೇತೋಖಿಲೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮೇ ಕಙ್ಖತಿ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘೇ ಕಙ್ಖತಿ... ಸಿಕ್ಖಾಯ ಕಙ್ಖತಿ... ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಕುಪಿತೋ ಹೋತಿ ಅನತ್ತಮನೋ ಆಹತಚಿತ್ತೋ ಖಿಲಜಾತೋ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಸು ಕುಪಿತೋ ಹೋತಿ ಅನತ್ತಮನೋ ಆಹತಚಿತ್ತೋ ಖಿಲಜಾತೋ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಚೇತೋಖಿಲೋ।

"ಇಮೇಸಂ, ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೇತೋಖಿಲಾನಂ ಪಹಾನಾಯ...ಪೇ॰... ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಸುತ್ತಂ

೭೨. "ಪಞ್ಚಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ [ಚೇತೋವಿನಿಬದ್ಧಾ (ಸಾರತ್ಥದೀಪನೀಟೀಕಾ) ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೨೦೬; ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೨೦]। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಮೇಸು ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ ಅವಿಗತಚ್ಛನ್ದೋ ಅವಿಗತಪೇಮೋ ಅವಿಗತಪಿಪಾಸೋ ಅವಿಗತಪರಿಳಾಹೋ ಅವಿಗತತಣ್ಹೋ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಮೇಸು ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ ಅವಿಗತಚ್ಛನ್ದೋ ಅವಿಗತಪೇಮೋ ಅವಿಗತಪಿಪಾಸೋ ಅವಿಗತಪರಿಳಾಹೋ ಅವಿಗತತಣ್ಹೋ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧೋ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇ ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ರೂಪೇ ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ... ಯಾವದತ್ಥಂ ಉದರಾವದೇಹಕಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಯ್ಯಸುಖಂ ಪಸ್ಸಸುಖಂ ಮಿದ್ಧಸುಖಂ ಅನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ ... ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ - 'ಇಮಿನಾಹಂ ಸೀಲೇನ ವಾ ವತೇನ ವಾ ತಪೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ವಾ ದೇವೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಞ್ಞತರೋ ವಾ'ತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ - 'ಇಮಿನಾಹಂ ಸೀಲೇನ ವಾ ವತೇನ ವಾ ತಪೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ವಾ ದೇವೋ ವಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ ದೇವಞ್ಞತರೋ ವಾ'ತಿ, ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ। ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ನಮತಿ ಆತಪ್ಪಾಯ ಅನುಯೋಗಾಯ ಸಾತಚ್ಚಾಯ ಪಧಾನಾಯ, ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ।

"ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ; ವೇದನಾಸು...ಪೇ॰... ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಸತಿಪಟ್ಠಾನವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಿಕ್ಖಾ ನೀವರಣಾಕಾಮಾ, ಖನ್ಧಾ ಚ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾ ಗತಿ।

ಮಚ್ಛೇರಂ ಉದ್ಧಮ್ಭಾಗಿಯಾ ಅಟ್ಠಮಂ, ಚೇತೋಖಿಲಾ ವಿನಿಬನ್ಧಾತಿ॥

(೮) ೩. ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವಗ್ಗೋ

೧. ಸಿಕ್ಖಸುತ್ತಂ

೭೩. "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ...ಪೇ॰... ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಂ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಿ।

"ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನುಪ್ಪಾದಾಯ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ; ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಾಯ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಠಿತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೭೪-೮೧. (ಯಥಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನವಗ್ಗೇ ತಥಾ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವಸೇನ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಾ।)

೧೦. ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಸುತ್ತಂ

೮೨. "ಪಞ್ಚಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಮೇಸು ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ।

"ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ । ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನುಪ್ಪಾದಾಯ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ; ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ... ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಾಯ... ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಠಿತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ । ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ। ದಸಮಂ।

ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

(೬) ೪. ಇದ್ಧಿಪಾದವಗ್ಗೋ

೧. ಸಿಕ್ಖಸುತ್ತಂ

೮೩. “ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ…ಪೇ॰… ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಂ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಿ।

“ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀರಿಯಸಮಾಧಿ… ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿ… ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾದುಬ್ಬಲ್ಯಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೮೪-೯೧. (ಯಥಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನವಗ್ಗೇ ತಥಾ ಇದ್ಧಿಪಾದವಸೇನ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಾ।)

೧೦. ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಸುತ್ತಂ

೯೨. “ಪಞ್ಚಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಮೇಸು ಅವೀತರಾಗೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾ।

“ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀರಿಯಸಮಾಧಿ… ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿ… ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಚೇತಸೋವಿನಿಬನ್ಧಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

ಇದ್ಧಿಪಾದವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ಯಥೇವ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ, ಪಧಾನಾ ಚತುರೋಪಿ ಚ।
ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಚ, ತಥೇವ ಸಮ್ಪಯೋಜಯೇತಿ॥

(೧೦) ೫. ರಾಗಪೇಯ್ಯಾಲಂ

೯೩. "ರಾಗಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ನವ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ನವ? ಅಸುಭಸಞ್ಞಾ, ಮರಣಸಞ್ಞಾ, ಆಹಾರೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞಾ, ಸಬ್ಬಲೋಕೇ ಅನಭಿರತಸಞ್ಞಾ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಅನಿಚ್ಚೇ ದುಕ್ಖಸಞ್ಞಾ, ದುಕ್ಖೇ ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ, ಪಹಾನಸಞ್ಞಾ, ವಿರಾಗಸಞ್ಞಾ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ನವ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ।

೯೪. "ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ನವ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ನವ? ಪಠಮಂ ಝಾನಂ, ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ, ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ, ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧೋ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ನವ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ।

೯೫-೧೦೨. "ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಞ್ಞಾಯ…ಪೇ॰… ಪರಿಕ್ಖಯಾಯ…ಪೇ॰… ಪಹಾನಾಯ…ಪೇ॰… ಖಯಾಯ…ಪೇ॰… ವಯಾಯ…ಪೇ॰… ವಿರಾಗಾಯ…ಪೇ॰… ನಿರೋಧಾಯ…ಪೇ॰… ಚಾಗಾಯ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಯ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ನವ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"।

೧೦೩-೪೩೨. "ದೋಸಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಮೋಹಸ್ಸ… ಕೋಧಸ್ಸ… ಉಪನಾಹಸ್ಸ… ಮಕ್ಖಸ್ಸ… ಪಳಾಸಸ್ಸ… ಇಸ್ಸಾಯ… ಮಚ್ಛರಿಯಸ್ಸ… ಮಾಯಾಯ… ಸಾಠೇಯ್ಯಸ್ಸ… ಥಮ್ಭಸ್ಸ… ಸಾರಮ್ಭಸ್ಸ… ಮಾನಸ್ಸ… ಅತಿಮಾನಸ್ಸ… ಮದಸ್ಸ… ಪಮಾದಸ್ಸ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ…ಪೇ॰… ಪರಿಞ್ಞಾಯ… ಪರಿಕ್ಖಯಾಯ… ಪಹಾನಾಯ… ಖಯಾಯ… ವಯಾಯ… ವಿರಾಗಾಯ… ನಿರೋಧಾಯ … ಚಾಗಾಯ… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಯ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ನವ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ।

ರಾಗಪೇಯ್ಯಾಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ನವಕನಿಪಾತಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।